

İDARE HUKUKU TEKRAR FASİKÜLÜ

I. BÖLÜM

1. GENEL ESASLAR

İdareye İlişkin Anayasal İlkeler	Anayasa Yer Alan İdari Kuruluşlar
✓ İdarenin bütünlüğü ✓ Kanuni İdare ✓ Merkezden ve Yerinden yönetim ✓ İdarenin yargısal ve mali Sorumluluğu ✓ Yetki Genişliği ✓ İdari Vesayet ✓ Kanunsuz emir	✓ İl Genel İdaresi ✓ Bölge İdaresi ✓ İl Özel İdaresi ✓ Belediye ✓ Köy ✓ Üniversiteler ✓ Yüksek Öğretim Kurumu ✓ RTÜK ✓ TRT ✓ Atatürk Dil Kültür ve Tarih Yüksek Kurulu ✓ Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ✓ Kamu Tüzel Kişiliği

İdarenin Bütünlüğü: İdare görev ve yetkileriyle bir bütündür. İdarenin bütünlüğü hiyerarşi ve idari vesayetle sağlanır.

Kanuni İdare İlkesi: İdarenin görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

Yetki Genişliği: Valinin merkez adına merkeze danışmadan karar almasıdır. Anayasa'ya göre iller yetki genişliği esasında dayanır. Yetki genişliği merkezi idarenin sakıncasını giderme amacı taşır.

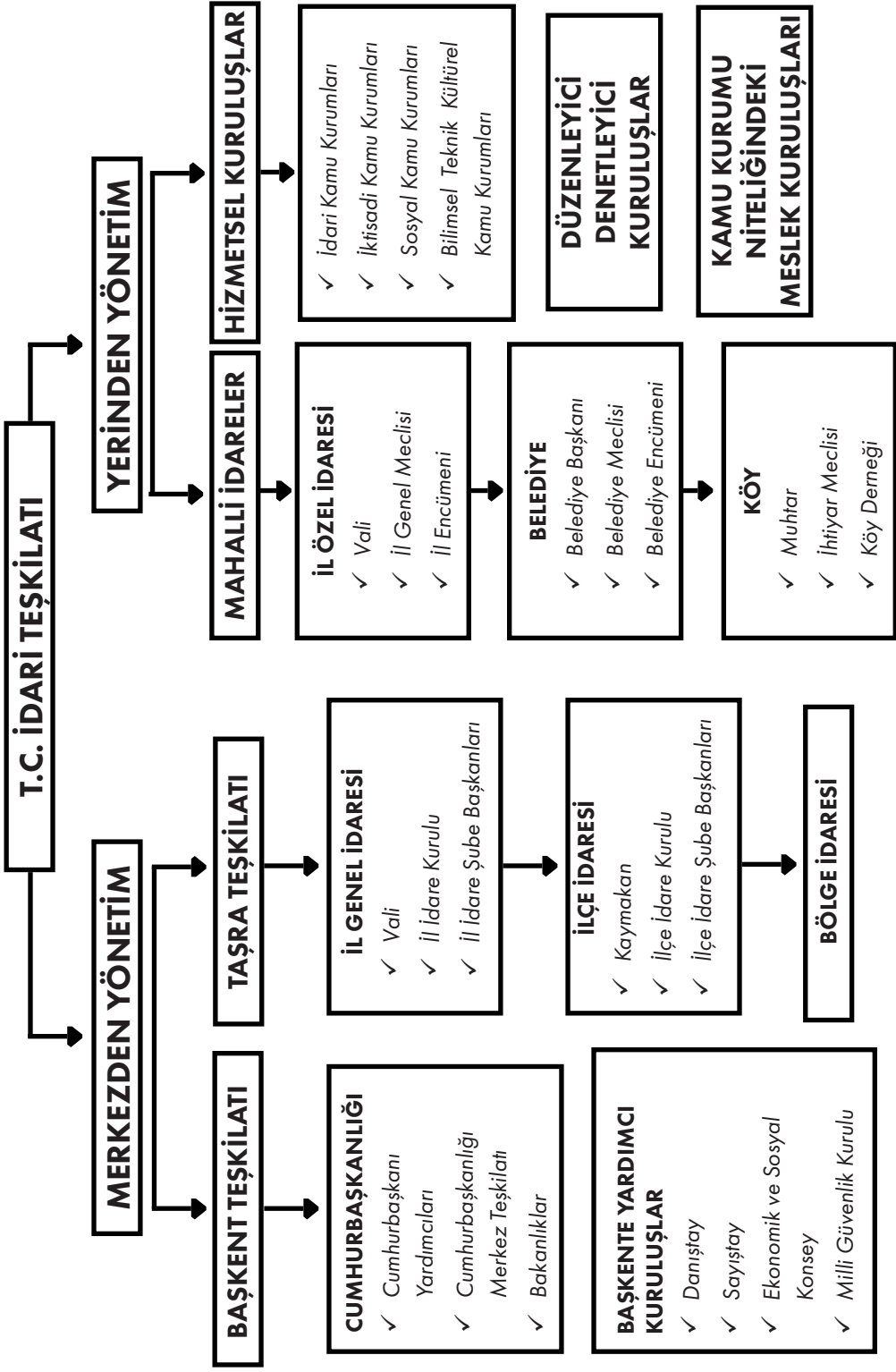
MERKEZDEN YÖNETİM	YERİNDEN YÖNETİM
✓ Tek bir tüzel kişiliği bulunmaktadır, devlet tüzel kişiliği olarak örgütlenmiştir. ✓ Bakanlıklar şeklinde örgütlenmiştir. Bakanlıklar ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip değildir. ✓ Kamu hizmetinin yürütülmesi için gerekli olan gelir ve giderler merkezi bütçede toplanır. ✓ Topluma sunulacak hizmetler başkentte planlanır. Karar ve sorumluluk başkente aittir. ✓ Merkezi idare taşra teşkilatı aracılığıyla hizmetleri taşraya götürür. Taşra örgütü merkezin uzantısıdır. ✓ Merkezi idare bütünlüğü hiyerarşi aracılığıyla gerçekleşir.	✓ Merkezi idareden ayrı kamu tüzel kişiliğine sahiptir. ✓ Personel bağımsızlığına sahiptir. Personel, merkezi idarenin hiyerarşisine dahil değildir. ✓ Kendine has gelir kaynaklarına, ayrı bir mal varlığına ve bütçeye sahiptir. ✓ Üzerlerinde merkezi idarenin vesayet denetimi vardır.

HİYERARŞİ	İDARİ VESAYET
✓ Tek bir tüzel kişilik içinde bütünlüğü sağlar. (Devlet Tüzel Kişiliği) ✓ Genel yetkidir. Amir bu yetkiyi kullanmaktan vazgeçemez. ✓ Anayasada düzenlenmemiştir. ✓ Emir ve talimat yetkisi içerir. (İstisnası kanunsuz emir) ✓ Üst astın yerine geçip işlem yapamaz. Astın işlemini geri alabilir, kaldırabilir, değiştirebilir, izin verebilir, onayabilir, iptal edebilir. Astın atamasını, terfisini yapabilir. Asta disiplin cezası verebilir. ✓ İdari yargıya başvuramaz. (Disiplin cezaları hariç) ✓ Hem hukukilik hem de yerindelik denetimi yapma yetkisi içerir.	✓ İki ayrı tüzel kişilik arasında bütünlüğü sağlar. ✓ İstisnai yetkidir. Kanunla açıkça düzenlenmesi gerekir. ✓ Anayasada düzenlenmiştir. Madde 127: "Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir." ✓ Emir ve talimat yetkisi içermez ✓ Vesayet makamı geri alma, kaldırma, kural olarak değiştirme yapamaz. Emir ve talimat veremez. Ancak mahalli idari organlarını görevden uzaklaştırabilir. İdarî organların bazı kararları üzerinde onama, izin verme, uygulamasını durdurma, yargı yoluna başvurma iade gibi yetkileri bulunur. ✓ İdari yargıya başvurulabilir ✓ Sadece Hukukilik denetimi yetkisi içerir. İstisnai olarak yerindelik denetimi yapabilir. Köy yararına olmayan muhtar kararının kaymakam tarafından bozulması gibi.

Bir kuruluş kamu tüzel kişiliğine sahipse üzerinde merkezin vesayet denetimi, devlet tüzel kişiliğine sahipse hiyerarşik denetim bulunur.

DEVLET TÜZEL KİŞİLİĞİ	KAMU TÜZEL KİŞİLİĞİ
✓ Merkezi idare organları devlet tüzel kişiliğine sahiptir. ✓ İdari denetim hiyerarşi ile sağlanır. ✓ Genel bütçeli kuruluşlardır. ✓ Sayıştay denetimine tabidir. ✓ Personeli merkezden karşılanır. Devlet Tüzel Kişiliğine Sahip Kuruluşlar: Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar, Yüksek Mahkemeler, Sayıştay, Diyanet İşleri Başkanlığı, AFAD, MGK Genel Sekreterliği, Genel Kurmay Başkanlığı, Adli Tıp Kurumu, Tapu ve Kadastro GM, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Emniyet GM, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil güvenlik Komutanlığı, Kaçakçılık İstihbarat Koordinasyon Kurulu, TÜİK, Gelir İdaresi başkanlığı, Devlet Meteoroloji İşleri GM	✓ Kanunla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulur. ✓ Mahalli idareler ile hizmet yerinden yönetim kuruluşları ise kamu tüzel kişiliğine sahiptir. ✓ İdari denetim vesayet ile sağlanır. ✓ Bağımsız bütçeli kuruluşlardır. ✓ Bütün kuruluşlar Sayıştay denetimine tabi değildir. ✓ Kendilerine has personeli bulunur. ✓ Yönetmelik çıkarma yetkileri bulunur. Kamu Tüzel Kişiliğini Anayasadan Alan Kuruluşlar: İl özel İdaresi, Belediyeler, Köy, Üniversiteler, TRT, Atatürk Kül. Dil Tar. Yük. Kur., Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları

II. BÖLÜM - TÜRK İDARİ TEŞKİLATI

1. MERKEZDEN YÖNETİM

A. BAŞKENT TEŞKİLATI

YÜKSEK ASKERİ ŞURA

- ✓ CB Yardımcıları
- ✓ Adalet Bakanı
- ✓ Dışişleri Bakanı
- ✓ İçişleri Bakanı
- ✓ Hazine ve Maliye Bakanı
- ✓ Milli Eğitim Bakanı
- ✓ Milli Savunma Bakanı
- ✓ Genelkurmay Başkanı
- ✓ Kuvvet Komutanlarından oluşur.

CB gerekli gördüğünde toplantılara başkanlık eder.

- ✓ Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, yeni seçilene kadar en yaşlı Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder.

- ✓ Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, Cumhurbaşkanının görevlendirildiği yardımcısı Cumhurbaşkanına vekâlet eder.

- ✓ Türkiye Varlık Fonu AŞ'nin Yönetim Kurulu Başkanı Cumhurbaşkanındır. Yönetim kurulu üyelerinden biri gerektiğinde CB tarafından başkanvekilli olarak görevlendirilir.

- ✓ Türkiye Varlık Fonu AŞ, Sayıştay denetimine ve Kamu İhale Kanunu'na tabi değildir.

1 No'lu CB Karamamesi ile 9 adet Politika Kurulu oluşturulmuştur. Politika Kurullarının başkanı Cumhurbaşkanıdır. En az 3 üyeden oluşur ve üyeleri Cumhurbaşkanı tarafından atanır.

Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki tüm ofislerin, kamu tüzel kişiliği haizdir.

BAĞLI KURULUŞLAR

- ✓ Devlet Arşivleri Başkanlığı
- ✓ Devlet Denetleme Kurulu
- ✓ Diyanet İşleri Başkanlığı
- ✓ İletişim Başkanlığı
- ✓ Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- ✓ Savunma Sanayi Başkanlığı
- ✓ Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- ✓ Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı
- ✓ Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
- ✓ Türkiye Varlık Fonu

BAKANLIKLAR

- ✓ Adalet Bakanlığı
- ✓ Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- ✓ Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- ✓ Dışişleri Bakanlığı
- ✓ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- ✓ Gençlik ve Spor Bakanlığı
- ✓ Hazine ve Maliye Bakanlığı
- ✓ İçişleri Bakanlığı
- ✓ Milli Eğitim Bakanlığı
- ✓ Milli Savunma Bakanlığı
- ✓ Sağlık Bakanlığı
- ✓ Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- ✓ Tarım ve Orman Bakanlığı
- ✓ Ticaret Bakanlığı
- ✓ Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI

OFİSLER

- ✓ Dijital Dönüşüm Ofisi
- ✓ Finans Ofisi
- ✓ İnsan Kaynakları Ofisi
- ✓ Yatırım Ofisi

ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK İSTİŞARE KURULU

- ✓ Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürlüğüne büyükelçi unvanı verilir.
- ✓ Cumhurbaşkanı, özel bilgi ve uzmanlık gerektiren konularda, dış ülkelerde veya uluslararası kuruluşlar nezdinde özel bir görevi ifa etmek üzere özel temsilci görevlendirebilir. Bu şekilde görevlendirileceklere Büyükelçi unvanı verilebilir.

Cumhurbaşkanı tarafından Büyükelçi unvanı verilebilecekler: İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü, Başdanışmanlar, Danışmanlar ve CB Teşkilatı Genel Müdürleri

POLİTİKA KURULLARI

- ✓ Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu
- ✓ Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu
- ✓ Ekonomi Politikaları Kurulu
- ✓ Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu
- ✓ Hukuk Politikaları Kurulu
- ✓ Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu
- ✓ Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu
- ✓ Sosyal Politikalar Kurulu
- ✓ Yerel Yönetim Politikaları Kurulu

İDARİ İŞLER BAŞKANLIĞI

- ✓ Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
- ✓ Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü
- ✓ Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü
- ✓ Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü
- ✓ Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki başkanlıklar arasında kamu tüzel kişiliği olan tek başkanlık **Savunma Sanayi Başkanlığı'dır.**

TRT, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın ilişkili kuruluşudur.

İdari İşler Başkanı en yüksek devlet memurudur.

i. CUMHURBAŞKANLIĞI MAKAMI

Cumhurbaşkanı devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Cumhurbaşkanı, Anayasanın uygulanmasını, devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder. Gerektiğinde yetkilerinin bir kısmını, sınırlarını yazılı olarak belirterek astına devredebilir. Ancak gerek gördüğünde devrettiği yetkiyi geri almaksızın kendisi kullanabilir.

a. Cumhurbaşkanının Görevleri:

- ✓ Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.
- ✓ Kanunları yayımlar.
- ✓ Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.
- ✓ Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.
- ✓ Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.
- ✓ Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.
- ✓ Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.
- ✓ Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.
- ✓ Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.
- ✓ Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.
- ✓ Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.
- ✓ Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.
- ✓ Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.
- ✓ Cumhurbaşkanı, ayrıca Anayasada ve kanunlarda verilen seçme ve atama görevleri ile diğer görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

b. Cumhurbaşkanının Düzenleyici İşlemleri

1) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

- ✓ Yürütme yetkisine ilişkin konularda çıkarılabilir.
- ✓ Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülmüş konular ve açıkça kanunla düzenlenmesi gereken konular hariç Sosyal ve Ekonomik Haklar düzenlenebilir.
- ✓ Meclis onayına sunulmaz. Özel bir tarih belirtilmemişse, Resmi Gazete'de yayımlandığı gün yürürlüğe girer.
- ✓ Münhasıran CBK ile düzenlenecek konular:
 - Bakanlıklar
 - Kamu Tüzel Kişiliği kurulması
 - MGK Genel Sekreterliği
 - Devlet Denetleme Kurulu
 - Üst Kademe yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esaslar
- ✓ Yargısal denetimleri Anayasa Mahkemesi tarafından yapılır.

2) Olağanüstü Hal Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

- ✓ Çekirdek haklar dışındaki tüm haklarda düzenleme yapılabilir.
- ✓ Kanun hükmündedir.
- ✓ Resmi Gazete'de yayımlandığı gün meclis onayına sunulur.

3) Yönetmelik

- ✓ Kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.
- ✓ Cumhurbaşkanı ve Bakanlıkların çıkardığı yönetmelikler ve Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ülke çapında uygulanacak yönetmeliklerinin yargısal denetimi Danıştay tarafından yapılır. (Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları il düzeyinde uygulanacak yönetmelik çıkarıyorsa yargısal denetimi İdare Mahkemeleri tarafından yapılır.)
- ✓ Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan ve Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere gönderilen yönetmelik, tebliğ ve diğer düzenleyici idari işlemlere ilişkin taslaklar Anayasaya, kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, genel hukuk kurallarına, Cumhurbaşkanı programı ile kalkınma plan ve programlarına uygunluğu yönünden, Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü’nce incelenir.
- ✓ Üniversiteler ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından hazırlanan ve Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere gönderilen yönetmelik, tebliğ ve diğer düzenleyici idari işlemler ise Anayasa ve diğer mevzuata uygunluğu yönünden incelenir. yapılan inceleme sonucunda uygun bulunmayan veya hukuka aykırı olduğu tespit edilen taslaklar kurumuna iade edilir.

c. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı

1) İdari İşler Başkanlığı Birimleri

- Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
- Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü
- Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü
- Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü
- Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü

A- Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü’nün Görevleri

- ✓ TBMM tarafından kabul edilen kanunların şekil ve esas bakımından Anayasa ve hukukun genel ilkelerine uygunluğunu incelemek, verilecek talimata göre onaya hazırlanması veya bir daha görüşölmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- ✓ Milletlerarası anlaşmaların kanunla uygun bulunması için TBMM Başkanlığına gönderilmesine ilişkin işlemleri yapmak,
- ✓ Kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yayımlanmasına ilişkin işlemleri yapmak,
- ✓ Kanunların, TBMM İçtüzüğü’nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil ve esas bakımından aykırı olmaları durumunda, bunlarla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi nezdinde açılacak iptal davası hazırlıklarını yapmak,
- ✓ Anayasa değişikliğine ilişkin kanunların, Cumhurbaşkanınca halkoyuna sunulmasına ilişkin işlemlerin yapılmasını sağlamak,
- ✓ Resmi Gazete’nin yayımlanmasını sağlamak.

B- Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü’nün Görevleri

- ✓ Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ait işlemleri yapmak,
- ✓ TBMM seçimlerinin yenilenmesine ilişkin işlemleri yürütmek,
- ✓ Bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilmelerine dair işlemleri yapmak.

C- Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü'nün Görevleri

- ✓ Devletin güvenlik politika ve stratejileri ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyonu sağlamak, belirlenen politikaların uygulamasını izlemek, değerlendirmek ve raporlamak,
- ✓ Olağanüstü hâl ilan edilen bölgelerde, olağanüstü hâl ilanına esas olan konularda bilgileri derlemek, değerlendirilmek ve bu hususlarda koordinasyonu sağlamak.

D- Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün Görevleri

- ✓ Cumhurbaşkanlığı tarafından sunulan hizmetlerin e-Devlet kapsamında verilmesine yönelik altyapı çalışmaları yapmak, kamu ve sivil toplum kuruluşlarına ait projelerde koordinasyon sağlamak,
- ✓ Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- ✓ Bilişim hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve veri tabanları oluşturmak.

E- Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Genel Müdür **hizmet yönünden Cumhurbaşkanına, idari yönden İdari İşler Başkanına** bağlıdır. Koruma hizmetlerinin yerine getirilmesinde İçişleri Bakanlığından görevlendirilen personel Emniyet Genel Müdürlüğü Cumhurbaşkanlığı Koruma Daire Başkanlığı görev ve çalışma mevzuatı ile belirlenen görev, yetki ve sorumluluklarını Genel Müdür emri ve gözetiminde yerine getirir. Genel Müdür, koruma personeli ile ilgili olarak bu personelin kadrosunun bulunduğu teşkilatın en üst amirine mevzuat ile verilen yetkileri haizdir.

2) CUMHURBAŞKANLIĞI'na BAĞLI KURULUŞLAR

- Devlet Arşivleri Başkanlığı
- Devlet Denetleme Kurulu
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- İletişim Başkanlığı
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Savunma Sanayi Başkanlığı
- Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı
- Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
- Türkiye Varlık Fonu

A- Devlet Denetleme Kurulu - Yapısı ve Görevleri

- ✓ Devlet Denetleme Kurulu Cumhurbaşkanlığına bağlı üst denetleme organıdır.
- ✓ Başkan ve sekiz üyeden oluşur.
- ✓ Kurul Başkanı ve üyeleri, yüksek öğrenimlerini bitirdikten sonra en az on iki yıl devlet hizmetinde başarıyla çalışmış ve temayüz etmiş olanlar arasından Cumhurbaşkanınca atanır.
- ✓ Cumhurbaşkanının emriyle çalışır.
- ✓ Devlet Denetleme kurulu;
 - ✓ Yargı Organlarını,
 - ✓ İştirakleri denetleyemez.
- ✓ DDK'nin görevi; İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapmaktır.

- ✓ Denetlemeler esnasında gerekli görülen durumlarda, ilgili kişiler için Devlet Denetleme Kurulunca görevden uzaklaştırma tedbiri uygulanabilir.

B- Milli Güvenlik Kurulu - Yapısı ve Görevleri

Cumhurbaşkanı başkanlığında;

- CB yardımcıları
- Adalet Bakanı
- Dışişleri Bakanı
- İçişleri Bakanı
- Milli Savunma Bakanı
- Genelkurmay Başkanı
- Kuvvet Komutanlarından oluşur.
- ✓ Kurul 2 ayda bir toplanır. Cumhurbaşkanının katılmadığı zamanlarda Kurula CB Yardımcısı başkanlık eder.
- ✓ Genel Sekreter toplantılara katılır ancak oy hakkı yoktur.

İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	✓ Cumhurbaşkanlığına bağlı, devlet tüzel kişiliğine sahip, genel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan kuruluştur. ✓ TRT kurumun ilişkili kuruluşudur. ✓ Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü ile Anadolu Ajansı başkanlığa bağlıdır. ✓ Anadolu Ajansının faaliyet, bütçe, örgütlenme ve insan kaynakları yönetimi üzerinde denetim yetkisine sahiptir. ✓ Türkiye'nin dış tanıtım faaliyetlerini yönlendirmek, uluslararası platformlarda, uluslararası kamuoyunun doğru bilgilendirilmesine yönelik kamu diplomasisi yöntem ve araçlarını kullanarak stratejik iletişim ve tanıtım faaliyetleri konusunda kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar.
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	✓ Cumhurbaşkanlığına bağlı, devlet tüzel kişiliğine sahip, genel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan kuruluştur. ✓ Temel makro plan ve programların hazırlanmasında esas alınacak kısa, orta ve uzun vadeli makroekonomik tahminleri Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki Politika Kurullarının görüşünü de alarak yapar. ✓ Kalkınma planı, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen hedef ve amaçlar, orta vadeli program, orta vadeli mali plan ve yıllık program kapsamında belirlenen öncelikler çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı ile birlikte yıllık kamu yatırım programını hazırlar. ✓ Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan kesin hesap kanun teklif taslağını inceleyerek nihai teklif taslağı haline getirir.
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	✓ Cumhurbaşkanlığına bağlı, devlet tüzel kişiliğine sahip, genel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan kuruluştur. ✓ Arşiv hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve kamuda belge yönetimini sağlamak üzere kurulmuştur. ✓ TBMM ve MİT Başkanlığı hariç olmak üzere 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde yer alan kamu idarelerini, Genelkurmay Başkanlığını, Kuvvet Komutanlıklarını, mahalli idareler (köyler hariç) ve bunların bağlı kuruluşlarını, kamu tüzel kişiliğini haiz diğer kurum, kuruluş, enstitü, teşebbüs, teşekkül, birlik, fon gibi adlarla kurulmuş olan bütün kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını, vergi muafiyeti tanınan vakıfları ve kamu yararına çalışan dernekleri kapsar.
MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	✓ Cumhurbaşkanlığına bağlı, devlet tüzel kişiliğine sahip, genel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan kuruluştur. ✓ Cumhurbaşkanlığının yönetiminde bulunan saray, köşk, kasır, müzeler ve tarihi fabrikalar ile bunların bünyesinde yer alan taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının tespiti, tasnifini, periyodik bakımını, muhafazasını, restorasyonunu, tanıtımını, yönetimini ve işletilmesini yapar. ✓ Cumhurbaşkanlığının yönetiminde bulunan saray, köşk, kasırlar, müzeler ve tarihi fabrikaların bünyesindeki taşınır ve taşınmaz kültür varlıkları, tarihi bahçeler ve çevrelerinin bakım, onarım, restorasyon ve koruma hizmetlerinin bilimsel açıdan değerlendirilmesi amacıyla Milli Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.
MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	✓ Cumhurbaşkanlığına bağlı, devlet tüzel kişiliğine sahip, genel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan kuruluştur. ✓ Siyasi polis faaliyetini yürütür. ✓ Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne, varlığına, bağımsızlığına, güvenliğine, Anayasal düzenine ve milli gücünü meydana getiren bütün unsurlarına karşı içten ve dıştan yöneltilen mevcut ve muhtemel faaliyetler hakkında milli güvenlik istihbaratını Devlet çapında oluşturmak ve bu istihbaratı Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ile gerekli kuruluşlara ulaştırır.
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	✓ Cumhurbaşkanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğine sahip özel bütçeli kuruluştur. ✓ Savunma Sanayii İcra Komitesi Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanı, İçişleri Bakanı, Milli Savunma Bakanı, Genelkurmay Başkanı ve Savunma Sanayii Başkanından oluşur. Cumhurbaşkanının katılmadığı toplantılarda Cumhurbaşkanı yardımcısı vekâleten Komiteye başkanlık eder.

3) CUMHURBAŞKANI YARDIMCILARI ve BAKANLAR

- ✓ Cumhurbaşkanı'na karşı sorumludurlar.
- ✓ Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından
- ✓ Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar, maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde andiçerler. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer.
- ✓ Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlar, görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanır.
- ✓ Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.
- ✓ Bakan yardımcısı, bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup bakanlık hizmetlerini bakan adına ve bakanın direktif ve emirleri yönünde, bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla bakanlık teftiş kurulu hariç bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Bu hizmetlerin yürütülmesinden bakana karşı sorumludurlar.
- ✓ Bakan yardımcısı Cumhurbaşkanlığı kararıyla atanır.
- ✓ Bakanlıklarda sayısı 15'i geçmemek üzere Bakan Müşaviri istihdam edilebilir.
- ✓ 5018 Sayılı Mali Kontrol Kanununa göre Bakanlar kendilerine doğrudan bağlı hizmet birimleri bakımından, Bakan Yardımcıları kendilerine bağlı hizmet birimleri bakımından Bakanlık en üst yöneticisi sayılır.

A- Bakanlıkların Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşları

- ✓ Bağlı, ilgili, ilişkili ve diğer kurum ve kuruluşların her kademedeki yöneticileri sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla, yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.
- ✓ Bağlı, ilgili, ilişkili ve diğer kurum ve kuruluşları, görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda idarî düzenlemeler yapabilir.
- ✓ Bağlı, ilgili, ilişkili ve diğer kurum ve kuruluşların kadro ve pozisyonlarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadro ve pozisyonlara ilişkin diğer hususlar, genel kadro ve usûlü hakkında ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuat hükümlerine göre düzenlenir.

B. TAŞRA TEŞKİLATI

i. İl ve İlçe İdaresi

İl ve ilçe kanunla kurulur kanunla kaldırılır.

VALİ	KAYMAKAM
✓ İstisnai memurluktur ✓ Cumhurbaşkanı kararı ile atanır. ✓ İlde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır. ✓ Valiler, ilin genel idaresinden Cumhurbaşkanına karşı sorumludur. Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlar, görevlerine ait işleri için valilere re'sen emir ve talimat verirler. ✓ Vali, lüzumu hâlinde, kolluk amir ve memurlarına suç faillerinin bulunması için gereken emirleri verebilir. (2015 İç Güvenlik Paketi) ✓ Vali, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini sağlamak amacıyla aldığı tedbir ve kararların uygulanması için adli kuruluşlar ile mahalli idareler dâhil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının itfaiye, ambulans, çekici, iş makinesi ve tedbirlerin zorunlu kıldığı diğer araç ve gereçlerinden yararlanabilir, personeline görev verebilir. (2015 İç güvenlik Paketi) ✓ Kanun, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın uygulanmasını sağlamak için genel emirler çıkarılır. ✓ İldeki bütün kolluk teşkilatının amiridir. ✓ İldeki bütün devlet memurları üzerinde hiyerarşik yerel yönetim organları üzerinde vesayet yetkisi bulunur. ✓ Resmi törenlere başkanlık eder. ✓ Konsolosluklarla ilişkide bulunur. Komşu ülkelerin sınır makamlarıyla ilişkide bulunur. ✓ İlin, tüm ilçe, bucak ve köylerini denetleme yetkisine sahiptir. ✓ Olağanüstü durumlarda askeri kurumlardan yardım isteyebilir. ✓ Cezaevlerinin korunmasını ve Cumhuriyet savcısıyla birlikte hükümlü ve tutukluların sağlık durumlarını gözetir ve denetler. ✓ Vali, kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirtilerin bulunduğu hâllerde on beş günü geçmemek üzere ildeki belirli yerlere girişi ve çıkışı kamu düzeni ya da kamu güvenliğini bozabileceği şüphesi bulunan kişiler için sınırlandırabilir; belli yerlerde veya saatlerde kişilerin dolaşmalarını, toplanmalarını, araçların seyirlerini düzenleyebilir veya kısıtlayabilir ve ruhsatlı da olsa her çeşit silah ve merminin taşınması ve naklini yasaklayabilir. Vali, yılda dört defadan az olmamak üzere lüzum gördüğü zamanlarda idarede birliğin sağlanması, işlerin gözden geçirilerek düzenlenmesi, teşkilatın ahenkli çalışması için gereken tedbirlerin alınmasını görüşmek ve kararlaştırmak amacıyla idare şube başkanlarını heyet halinde toplar.	✓ Cumhurbaşkanı onayı ile atanır. ✓ Meslek memurluğudur. Yani güvenceli devlet memurluğudur. ✓ İlçede Cumhurbaşkanının idari yürütme vasıtasıdır. ✓ Devleti temsil etme yetkisi yoktur. ✓ İlçenin genel idaresinden sorumludur. ✓ İlçe sınırlarında bulunan genel ve özel kolluk teşkilatının amiridir. ✓ İlçedeki yerinden yönetim kuruluşları üzerinde vesayet yetkisi vardır. ✓ Kaymakam, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini sağlamak amacıyla aldığı tedbir ve kararların uygulanması için adli kuruluşlar ile mahalli idareler dâhil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının itfaiye, ambulans, çekici, iş makinesi ve tedbirlerin zorunlu kıldığı diğer araç ve gereçlerinden yararlanabilir, personeline görev verebilir. (2015 İç güvenlik Paketi) ✓ Kaymakama yabancı ülke konsolosluklarıyla ve komşu devletin sınır makamlarıyla ilişki kurma yetkisi verilmemiştir. ✓ Genel emir çıkartma yetkisi bulunmaz. ✓ İllerde valilere tanınan yetki genişliği ilçelerde kaymakamlara tanınmaz. İl ve İlçe İdare Kurulu Görevleri ➔ Muhtar veya İhtiyar Heyetini görevden alma ➔ Devlet adına kamulaştırma yapma İl İdare Kurulu Yapısı İl idare kurulu, valinin başkanlığı altında hukuk işleri müdürü, defterdar, milli eğitim, çevre ve şehircilik, sağlık ve sosyal yardım, tarım ve veteriner müdürlerinden teşekkül eder. İlçe İdare Kurulu Yapısı İlçe idare kurulu, kaymakamın başkanlığı altında yazı işleri müdürü, malmüdürü, Hükümet hekimi, İlçe milli eğitim müdürü, Tarım memuru ve veterinerlerden teşekkül eder. İlçe idare kurulları kararları aleyhine il idare kurullarına, il idare kurullarının gerek birinci ve gerek ikinci derecede verdikleri kararlar aleyhine Danıştay'da ilgililer tarafından Danıştay Kanununa göre itiraz olunabilir.

ii. Bölge İdaresi

- ✓ 1982 anayasasının 126. maddesinde düzenlenmiştir. Birden çok ili içine alan merkezi idare teşkilatıdır.
- ✓ Kuruluş kanunlarında bölge örgütü kurabilecekleri belirtilen bakanlık ve bağlı kuruluşlar, Cumhurbaşkanı kararıyla bölge örgütleri kurabilir.

2. YERİNDEN YÖNETİM KURULUŞLARI

A. MAHALLİ İDARELER

i. İl Özel İdaresi

KURULMA	İlin kurulmasına ilişkin kanunla kurulur. İlin kaldırılmasıyla tüzel kişiliği ortadan kalkar.	
GÖREVLERİ	İl Sınırları İçinde Gençlik ve spor Sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plânı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri yapmakla görevlidir.	Belediye Sınırları Dışında İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma ; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri yapmakla görevlidir.
İL ÇEVRE DÜZENİ PLANI	Valinin koordinasyonunda, büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi ile birlikte yapılır. İl çevre düzeni plânı belediye meclisi ile il genel meclisi tarafından onaylanır. Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır.	
GENEL SEKRETER	Genel sekreter, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile atanır ve aynı usulle görevden alınır. Genel sekreter valiyeye karşı sorumludur. Toplam nüfusu 3.000.000'a kadar olan illerde, ihtiyaca göre en fazla iki, nüfusu bunun üzerinde olan illerde en fazla dört genel sekreter yardımcılığı kadrosu ihdas edilebilir.	
HİZMETLERDE AKSAMA	İl özel idaresi hizmetlerinin ciddi bir biçimde aksatıldığı ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayati derecede olumsuz etkilediğinin ilgili bakanlığın talebi üzerine yetkili sulh hukuk hâkimi tarafından belirlenmesi durumunda, İçişleri Bakanlığı; Hizmetlerde meydana gelen aksamanın giderilmesini, hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek il özel idaresinden ister. Aksama giderilemezse, söz konusu hizmetin yerine getirilmesini o ilin valisinden ister. Bu durumda, vali, aksaklığı öncelikle il özel idaresinin araç, gereç, personel ve diğer kaynaklarıyla giderir. Mümkün olmadığı takdirde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını da kullanabilir.	
GENEL BÜTÇEDEN AYRILAN PAY	Genel bütçe vergi gelirleri toplamının yüzde 0.5'i il özel idarelerine ayrılır.	
BÜTÇENİN KESİNLEŞMESİ	Bütçe tasarısının süresi içerisinde kesinleşmemesi hâlinde vali, görüşüyle birlikte durumu İçişleri Bakanlığına bildirir. İçişleri Bakanının 30 gün içinde vereceği karar kesindir.	
BORÇLANMA	İl özel idaresi ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, en son kesinleşen bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam %10'unu geçmeyen iç borçlanmayı il genel meclisinin kararı; %10'u geçen miktarlar için meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapabilir.	
İDARİ YAPTIRIMLAR (İl Encümeni tarafından karar verilir.)	İl özel idaresinin görev ve yetki alanına giren konularda, kanunların verdiği yetkiye dayanarak il genel meclisi tarafından alınan ve usulüne uygun olarak ilân edilen kararlara aykırı davranışlara; fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, üçyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, bu tüzel kişiye verilecek idarî para cezası bir kat artırılır. Kural olarak idari yaptırımlara il encümeni karar verir ancak vali veya kaymakam, fiilin işlendiğini tespit ettirdiğinde, yüz Türk Lirası idarî para cezasına ve üç güne kadar işyerinin kapatılmasına karar verebilir. Yukarıda belirtilen fiillerin yeme, içme, eğlenme, dinlenme, yatma, bakım ve temizlenme gibi ihtiyaçlarla ilgili ticaret, sanat ve meslekleri yapanlar tarafından işlenmesi durumunda, ayrıca üç günden yedi güne kadar işyerinin kapatılmasına karar verilir. İl özel idaresinin görev ve sorumluluk alanlarında bulunan tesislere herhangi bir zarar verilmesi durumunda, il özel idaresince eski duruma getirilerek yapılan masraflar %30 fazlasıyla zarar verenden tahsil edilir. Haklarında cezayı gerektiren tespit tutanağı tutulanlar, tutanağın tebliği edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde il özel idaresine itiraz edebilirler. İtirazlar 15 gün içinde il encümeni tarafından karara bağlanır.	
YURT DIŞI İLİŞKİLERİ	İl özel idaresi, il genel meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir. İl özel idaresi, bu teşekkül ve organizasyonlarla ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunludur.	

ii. Belediye

KURULMA KOŞULLARI	İl ve ilçe merkezleri ile nüfusu 5000 ve üzeri olan yerlerde kurulabilir. <i>İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit ve diğer koruma alanlarında ve meskûn sahası kurulu bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın olan yerleşim yerlerinde belediye kurulamaz.</i> <i>Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için meskûn sahalarının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının 5.000 ve üzerinde olması gerekir.</i>
KURULMA USULÜ	→ Bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı / Seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülki idare amirine yazılı başvurusu / Valinin kendiliğinden buna gerek görmesi → Valinin bildirimi üzerine, mahallî seçim kurulları, 15 gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir. → İşlem dosyası valinin görüşüyle birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderilir. → Cumhurbaşkanı kararıyla belediye kurulur.
BİRLEŞME VE KATILMA	Bir beldenin bazı kısımlarının komşu bir beldeye katılmasında veya yeni bir belde ya da köy kurulmasında, beldenin nüfusunun 5.000'den aşağı düşmemesi gerekir. Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ayrılma yoluyla yeni bir belde kurulması için belde nüfusunun 100.000'den aşağı düşmemesi ve yeni kurulacak beldenin nüfusunun 20.000'den az olmaması şarttır. Belediyenin kurulması, birleşme ve katılma, sınır tespiti ve uyumsuzluklarının çözümüne ilişkin kararlar kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe girer.
KALDIRILMA	Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, Cumhurbaşkanı kararı ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Nüfusu 2000'in altına düşen belediyeler Cumhurbaşkanı kararıyla köye dönüştürülür.
BELDE ADININ DEĞİŞTİRİLMESİ	Belediye meclisi üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilir. Bu karar Resmî Gazetede yayımlanır. Beldenin adının değişmesi ile belediyenin adı da değişmiş sayılır.
SINIRLARIN KESİNLEŞMESİ	<i>Yeni kurulan bir belediyenin sınırları, kuruluşu izleyen altı ay içinde tespit edilir.</i> ✓ Belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşir. ✓ Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça beş yıl süre ile değiştirilemez. ✓ Bir il dâhilindeki beldeler veya köyler arasında sınır uyumsuzluğu çıkması hâlinde ilgili belediye meclisi ve köy ihtiyar meclisi ile kaymakamın görüşleri otuz gün süre verilerek istenir. Vali, bu görüşleri değerlendirerek sınır uyumsuzluğunu karara bağlar.
AD VERME, TANITICI AMBLEM VE FLAMA KULLANIMI	Cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesi ve beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararlarda; belediye meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğu, bunların değiştirilmesine ilişkin kararlarda ise meclis üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı aranır. Bu kararlar mülki idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer.
BAŞKAN YARDIMCISI	Nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir.
HİZMETLERDE AKSAMA	Belediyeler hizmetleri ciddi bir şekilde aksatırlarsa bu durum İçişleri Bakanının talebi üzerine Sulh Hukuk Hâkimi tarafından tespit edilir ve İçişleri Bakanlığına bildirilir. Belediye veya bağlı idarelerde; hizmetlerin aksatılmasının terör veya şiddet olaylarıyla mücadeleyi olumsuz etkilediğinin veya etkileyeceğinin valilik tarafından belirlenmesi halinde, valilik söz konusu hizmeti Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, il özel idaresi veya kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla yapar veya yaptırır.
BORÇLANMA	Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir.
PERSONEL GİDERLERİ	Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır.
DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER	Nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde kadın ve çocuk sığınma evi kurulması, 50.000'in üzerindeki belediyelerde stratejik plan, 10.000'in üzerinde olan belediyelerde plan bütçe komisyonu ile imar komisyonu zorunludur.

iii. Büyükşehir Belediyeleri

KURULMA KOŞULLARI	Toplam nüfusu 750.000'den fazla illerde kurulabilir.
KURULMA USULÜ	Kanunla kurulur.
DANIŞMANLAR	Nüfusu iki milyonu aşan büyükşehir belediyelerinde on, diğer büyükşehir belediyelerinde beşi geçmemek üzere başkan danışmanı görevlendirilebilir.
GENEL SEKRETER	Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.
YATIRIM İZLEME ve KOORDİNASYON BAŞKANLIĞI	Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarının çalışma usul ve esasları İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığının sevk ve idaresi, vali veya vali tarafından görevlendirilen vali yardımcısı tarafından yerine getirilir.
BÜTÇEYE İTİRAZ	Büyükşehir belediye meclisince ilçe belediye bütçelerinde yapılan değişikliklere karşı 10 gün içinde Danıştay'a itiraz edilebilir. Danıştay, itirazı otuz gün içinde karara bağlar.

- ✓ Büyükşehirlerde il özel idareleri ile köylerin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır.
- ✓ Büyükşehirlerin sınırları ilin mülki sınırına genişletilmiştir.
- ✓ Büyükşehirlerde ilk kademe belediyeleri kaldırılmıştır.

a. BELEDİYE BAŞKANI

Görevden Uzaklaştırma

Belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı tarafından, ilçe ve belde belediyelerinde vali tarafından belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesi görevlendirilir. Görevlendirilecek kişinin seçilme yeterliğine sahip olması şarttır. Görevden uzaklaştırılan veya tutuklanan belediye meclisi üyesinin istifa etmesi halinde de bu fıkra hükümleri uygulanır. Meclisin, encümenin ve komisyonların görev ve yetkileri encümenin memur üyeleri tarafından yerine getirilir.

Belediye Başkanlığının Sona Ermesi, Belediye Başkanı Görevlendirme

KENDİLİĞİNDEN DÜŞME	✓ Ölüm ✓ İstifa
DANIŞTAY KARARIYLA DÜŞME	✓ Mazeretsiz ve kesintisiz olarak 20 günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülki idare amiri tarafından belirlenmesi, ✓ Seçilme yeterliğini kaybetmesi, ✓ Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya engellilik durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi, ✓ Meclisin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması,
BELEDİYE BAŞKANLIĞININ BOŞALMASI HALİNDE YAPILACAK İŞLEMLER	Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin 10 gün içinde toplanması sağlanır. a) Belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak biçimde kamu hizmetinden yasaklanma cezasının verilmiş olması durumunda bir başkan, b) Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili, seçilir. Belediye başkanı seçimi 15 gün içinde tamamlanmazsa meclisin feshine ilişkin hükümler uygulanır.
BELEDİYE BAŞKANI GÖREVLENDİRME	Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, Belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde seçim yapılmıyaya kadar belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılır. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.
BAŞKANA VEKALET	Belediye başkanı izin, hastalık veya başka bir sebeple görev başında bulunmadığı hallerde, bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere, belediye meclisi üyeleri arasından birini başkan vekili olarak görevlendirir.

b. MAHALLİ İDARELERDE MECLİSLER

	İL GENEL MECLİSİ	BELEDİYE MECLİSİ	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
BAŞKAN	İL GENEL MECLİSİ ÜYELERİ ARASINDAN GİZLİ OYLA SEÇİLİR.	BELEDİYE BAŞKANI BM'NİN DE BAŞKANIDIR.	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI BBM'NİN DE BAŞKANIDIR.
GÖREVE GELME USULÜ	HALK TARAFINDAN 5 YILLIĞINA SEÇİLİR.	HALK TARAFINDAN 5 YILLIĞINA SEÇİLİR.	Büyükşehir içindeki diğer belediyelerin başkanları, büyükşehir belediye meclisinin doğal üyesidir.
MECLİS BAŞKANLIK DİVANI	İ.G.M seçim sonuçlarının ilânını izleyen beşinci gün kendiliğinden toplanır Meclis, bu toplantıda, üyeleri arasından ve gizli oyla meclis başkanını, meclis birinci ve ikinci başkan vekillerini, ikisi yedek olmak üzere dört kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı, yapılıcak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar	B.M , seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis bu toplantıda, üyeleri arasından, gizli oyla meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile en az iki kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı yapılıcak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar.	B.B.M , seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis bu toplantıda, üyeleri arasından, gizli oyla meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile en az iki kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı yapılıcak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar.
TOPLANMA	HER AYIN İLK HAFTASI TOPLANIR.	HER AYIN İLK HAFTASI TOPLANIR.	HER AYIN İKİNCİ HAFTASI TOPLANIR.
TOPLANMA VE KARAR YETER SAYILARI	İGM üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanını tarafından kur'a çekilir.	Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanını tarafından kur'a çekilir.	Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamalarda eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanını tarafından kur'a çekilir.
GÜNDEM	Gündem, meclis başkanını tarafından belirlenir ve üyelere en az üç gün önceden bildirilir. Valinin önerdiği hususlar meclisin ilk toplantısında gündeme alınır. Gündem, çeşitli yollarla da halka duyurulur. İl genel meclisi üyeleri de il özel idaresine ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Öneri, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde gündeme alınır.	Belediye başkanını tarafından belirlenerek en az üç gün önceden üyelere bildirilir ve çeşitli yöntemlerle halka duyurulur. Her ayın ilk toplantısında belediye başkanını ve meclis üyeleri belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Öneri, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde gündeme alınır.	Belediye başkanını tarafından belirlenerek en az üç gün önceden üyelere bildirilir ve çeşitli yöntemlerle halka duyurulur. Her ayın ilk toplantısında belediye başkanını ve meclis üyeleri belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Öneri, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde gündeme alınır.
GÖRÜŞME SÜRESİ	Bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresi en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresi en çok beş gündür	Bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresi en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresi en çok beş gündür	Bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresi en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresi en çok beş gündür
TATİL	1 AY TATİL YAPAR.	1 AY TATİL YAPAR	1 AY TATİL YAPAR

1) MECLİS KARARLARININ KESİNLEŞMESİ

İL GENEL MECLİSİ	BELEDİYE MECLİSİ	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE MECLİSİ
İL genel meclisi tarafından alınan kararların tam metni, en geç 5 gün içinde valiyeye gönderilir. Vali, hukuka aykırı görüşüğü kararları, 7 gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülme kararı, meclisin meclisine iade edebilir. Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de büyükşehir belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir. Büyükşehir belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine idarî yargıya başvurulabilir.	Belediye başkanı, hukuka aykırı görüşüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülme üzere 5 gün içinde meclise iade edebilir. Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.	Büyükşehir belediye başkanı, hukuka aykırı görüşüğü belediye meclisi kararlarını, 7 gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülme üzere belediye meclisine iade edebilir. Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de büyükşehir belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir. Büyükşehir belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine idarî yargıya başvurulabilir.
Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurulabilir. Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç 7 gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez. Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.	Belediye başkanı, meclisin ısrarı ile kesinleşen kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurulabilir. Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç 7 gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez. Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.	Büyükşehir belediye meclisi ve ilçe belediye meclisi kararları, kesinleştiği tarihten itibaren en geç 7 gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir. Mülkî idare amirine gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez.
		Büyükşehir kapsamındaki ilçe belediye meclisleri tarafından alınan imara ilişkin kararlar, kararın gelişinden itibaren üç ay içinde büyükşehir belediye meclisi tarafından nazım imar plânına uygunluğu yönünden incelenerek aynen veya değiştirilerek kabul edildikten sonra büyükşehir belediye başkanına gönderilir. 3 ay içinde büyükşehir belediye meclisinde görüşülmeyen kararlar onaylanmış sayılır.

2) MECLİS ÜYELİKLERİNİN SONA ERMESİ

KENDİLİĞİNDEN DÜŞME	✓ Ölüm ✓ İstifa
MECLİS KARARIYLA DÜŞME	✓ Üç birleşim arka kaya toplantıya katılmama ✓ Bir yılda yapılan toplantıların yarısına katılmama
DANIŞTAY KARARIYLA DÜŞME	Seçilme yeterliliğini kaybetme
BELEDİYE MECLİSİNİN FESHİ	✓ Verilen görevleri süresi içinde yerine getirmeyen ve bu durum Belediye hizmetlerinin aksamamasına neden olursa ✓ Belediye görevleri dışındaki siyasi konularda karar alması İçişleri Bakanlığının bildirimini ve Danıştay'ın kararıyla meclis fesh edilir.

3) MECLİSLERİN BİLGİ EDİNME VE DENETİM YOLLARI

	BELEDİYE MECLİSİ	İL GENEL MECLİSİ
SORU	✓ Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. ✓ Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.	✓ Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek il özel idaresi işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. ✓ Soru, vali veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.
GENEL GÖRÜŞME	Meclis üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.	İl genel meclisi üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak il özel idaresinin işleriyle ilgili bir konuda mecliste genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek, meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.
GENSORU	✓ Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. ✓ Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez. ✓ Belediye başkanı meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülki idare amirine gönderilir. ✓ Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştay'a gönderir. ✓ Yetersizlik kararı, Danıştay'ca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.	-----
FAALİYET RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	✓ Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülki idare amirine gönderilir. ✓ Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştaya gönderir. ✓ Yetersizlik kararı, Danıştay'ca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer. ✓ Faaliyet raporu nisan ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Raporun bir örneği Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderilir ve kamuoyuna da açıklanır.	✓ Vali, mart ayı toplantısında bir önceki yıla ait faaliyet raporunu meclise sunar. ✓ Faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkanı tarafından gereği yapılmak üzere İçişleri Bakanlığına gönderilir.

c. MAHALLİ İDARELERDE KOMİSYONLAR

	ZORUNLU KOMİSYONLAR	ÇALIŞMA USULÜ / GÖREV SÜRESİ	DENETİM KOMİSYONU
İL ÖZEL İDARESİ	✓ İmar Komisyonu ✓ Plan ve bütçe komisyonu ✓ Eğitim ve kültür komisyonu ✓ Çevre komisyonu	✓ 3 veya 5 kişiden oluşur. İmar komisyonu 7 kişiden oluşur. ✓ 1 yılına il genel meclisi tarafından seçilir. ✓ İmar komisyonu kendisine havale edilen işleri 10 iş günü, diğer komisyonlar ise 5 iş günü içinde sonuçlandırır.	✓ Her yıl ocak toplantısında kurulur. ✓ 3 veya 5 üyeden oluşur. ✓ Şubat ayının sonuna kadar rapor hazırlar mart ayının 15'ine kadar meclise sunar
BELEDİYE	✓ İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'i aşan belediyelerde imar ve plan bütçe komisyonu zorunludur	✓ 3 veya 5 kişiden oluşur. İmar komisyonu 7 kişiden oluşur. ✓ 1 yılına belediye meclisi tarafından seçilir. ✓ İmar komisyonu kendisine havale edilen işleri 10 iş günü, diğer komisyonlar ise 5 iş gününde karara bağlar.	✓ İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerinde olan yerlerde kurulur. ✓ Her yıl ocak toplantısında kurulur. ✓ 3 veya 5 üyeden oluşur. ✓ Komisyon, her siyasi parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur ✓ Komisyon, çalışmasını 45 işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar.
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	✓ İmar Komisyonu ✓ Plan ve bütçe komisyonu ✓ Eğitim ve kültür komisyonu ✓ Çevre komisyonu ✓ Ulaşım Komisyonu	✓ 5 veya 9 kişiden oluşur. ✓ Büyükşehir Belediye meclisi üyeleri arasından seçilir. ✓ İmar komisyonu kendisine havale edilen işleri 10 iş günü, diğer komisyonlar ise 5 iş gününde karara bağlar	✓ Her yıl ocak toplantısında kurulur. ✓ 3 veya 5 üyeden oluşur. ✓ Komisyon, her siyasi parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur ✓ Komisyon, çalışmasını 45 işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar.

d. MAHALLİ İDARELERDE ENCÜMENLER

İl encümeni	7 üyeden oluşur	✓ Vali başkan ✓ İl özel idaresi genel sekreteri doğal üye ✓ 2 üye valinin seçtiği birim amirleri ✓ 3 üye İl genel meclisinin kendi üyeleri arasından seçtiği üyeler
Belediye Encümeni	✓ 100 bin üstü yerlerde 7 üye ✓ 100 bin altı yerlerde 5 üye	✓ Belediye başkanı başkanlığında ✓ Mali Hizmetler Birim Amiri ve Belediye Başkanının birim amirleri arasından seçtiği 2 üye ✓ 3 veya 2 üyeyi meclis kendi üyeleri arasından seçer.
Büyükşehir Belediye Encümeni	11 üyeden oluşur	✓ Belediye başkanı başkanlığında ✓ 5 üye başkanın seçtiği birim amirlerinden (1'i Genel Sekreter, 1'i Mali Hizmetler Birim Amiri) ✓ 5 üyeyi meclis kendi üyeleri arasından seçer.

1) ENCÜMENLERİN ÇALIŞMA USULLERİ

- ✓ Belediye/İl encümeni, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir.
- ✓ Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir.
- ✓ Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz.
- ✓ Encümen gündemi Vali/Belediye başkanı tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri, başkanının uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilir. Belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konular encümende görüşülemez.
- ✓ Encümene havale edilen konular bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanır. Alınan kararlar başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar gerekçelerini de açıklar.
- ✓ Encümen başkan ve üyeleri, münhasıran kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü encümen toplantılarına katılamazlar.

2) İL ENCÜMENİNİN KARAR ALMA SÜRECİ

Vali kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, yönetmelik ve il genel meclisi kararlarına aykırı gördüğü encümen kararının bir sonraki toplantıda tekrar görüşülmesini isteyebilir. Encümen, kararında ısrar ederse karar kesinleşir. Bu takdirde, vali, kesinleşen encümen kararının uygulanmasını durdurur ve idari yargı mercilerine yürütmeyi durdurma talebi ile birlikte on gün içinde başvurur. İtiraz Danıştay'ca en geç altmış gün içinde karara bağlanır.

e. MAHALLİ İDARELERDE BÜTÇELER

İl Özel İdaresi	Bütçe vali tarafından hazırlanır, il encümeni bütçe hakkında görüş bildirir ve il genel meclisi tarafından onaylanır.
Belediye	Bütçe belediye başkanı tarafından hazırlanır, belediye encümeni bütçe hakkında görüş bildirir ve belediye meclisi tarafından onaylanır.
Büyükşehir Belediyesi	Bütçe belediye başkanı tarafından hazırlanır, belediye encümeni bütçe hakkında görüş bildirir ve belediye meclisi tarafından onaylanır.

	BELEDİYE MECLİSİ	İL GENEL MECLİSİ
OCAK	Denetim Komisyonu oluşturulur.	Denetim Komisyonu oluşturulur.
MART	-----	Vali tarafından Kesin Hesap ve Faaliyet Raporu Encümene sunulur.
NİSAN	Başkan tarafından Kesin Hesap ve Faaliyet Raporu Encümene sunulur.	-----
MAYIS	Kesin hesap Belediye Meclisi'nde görüşülür.	Kesin hesap İl Genel Meclisi'nde görüşülür.

f. MAHALLİ İDARELERDE YÜRÜTMELER

İL ÖZEL İDARESİ - VALİ	BELEDİYE - BAŞKAN	KÖY - MUHTAR
✓ İl özel idaresi teşkilâtının en üst amiri olarak il özel idaresi teşkilâtını sevk ve idare etmek, il özel idaresinin hak ve menfaatlerini korumak. ✓ İl özel idaresini stratejik plâna uygun olarak yönetmek, il özel idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, il özel idaresi faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak. ✓ İl özel idaresini Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek. ✓ İl encümenine başkanlık etmek. ✓ İl özel idaresinin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek. ✓ İl özel idaresinin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek. ✓ Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak. ✓ İl genel meclisi ve encümen kararlarını uygulamak. ✓ Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışında kalan aktarmaları yapmak. ✓ İl özel idaresi personelinin atamak. ✓ İl özel idaresi, bağlı kuruluşlarını ve işletmelerini denetlemek. ✓ Şartsız bağışları kabul etmek. ✓ İl halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak. ✓ Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak. ✓ Kanunlarla il özel idaresine verilen ve il genel meclisi veya il encümeni kararını gerektiren yeni görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.	✓ Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak. ✓ Belediye stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak. ✓ Belediye Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek. ✓ Meclise ve encümene başkanlık etmek. ✓ Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek. ✓ Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek. ✓ Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak. ✓ Meclis ve encümen kararlarını uygulamak. ✓ Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek. ✓ Belediye personelinin atamak. ✓ Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek. ✓ Şartsız bağışları kabul etmek. ✓ Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak. ✓ Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak.	✓ Köyün mecburi işlerini ihtiyar heyeti ile görüşerek yapmak ve yaptırmak ✓ Köyün isteğe bağlı işlerinin yapılabilmesi için köylülere öğüt vermek ✓ İhtiyar meclisi ile görüşükten sonra köylüyü işe çağırarak ✓ İhtiyar meclisi kararıyla köy işlerine harcanacak parayı toplamak ve parayı topladiktan sonra emir vermek ✓ Bir ay içinde nerelere ve ne kadar harcadığının hesabını ihtiyar heyetine vermek ✓ Köy işlerinde davacı ve hasım olarak bulunmak ve isterse mahkemeye başka birini vekil göndermek.

g. MAHALLİ İDARELERDE YÖNETMELİKLER

BELEDİYE	Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği Belediye Zabıta Yönetmeliği (<i>İçişleri Bakanlığı'nın görüşü alınarak</i>) Belediye İtfaiye Yönetmeliği (<i>İçişleri Bakanlığı'nın görüşü alınarak</i>) Belediye bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller ilişkin yönetmelik (<i>Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak</i>) Kent Konseyi Yönetmeliği Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılır.
İL ÖZEL İDARESİ	İl Genel Meclisinin Çalışma Yönetmeliği İl özel idaresi bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller ilişkin yönetmelik (<i>Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak</i>) İl Özel idaresi Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği Takas ve mahsup işlemlerine ilişkin esas ve usullere ilişkin yönetmelik, <i>İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınarak, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılır.</i>	İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılır.
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	Altyapı Koordinasyon Merkezi Yönetmeliği <i>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılır.</i> Ulaşım Koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usullerine ilişkin yönetmelik <i>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken çıkarılır.</i> Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği, <i>Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılır.</i>	

h. MAHALLİ İDARELERDE TEŞKİLAT YAPISI

İL ÖZEL İDARESİ	BELEDİYE	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
✓ Genel Sekreter ✓ Mali İşler Birimi ✓ Sağlık Birimi ✓ Tarım Birimi ✓ İmar Birimi ✓ İnsan Kaynakları Birimi	✓ Yazı İşleri ✓ Mali Hizmetler Birimi ✓ Fen İşleri Birimi ✓ Zabıta Birimi	✓ Genel Sekreter ✓ Daire Başkanlıkları ✓ Müdürlükler

iv. KÖYLER

KURULMA	Köy İl idare kurulu ve İl genel Meclisinin kararları ve Çevre ve Şehircilik ve Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının kararı ile kurulur.
NÜFUS	Nüfusu 150 ile 2000 arası olan yerlerde kurulabilir.
ORGANLARI	✓ Muhtar ✓ İhtiyar heyeti ✓ Köy Derneği

MUHTAR	İHTİYAR HEYETİ	KÖY DERNEĞİ
✓ Köy derneği tarafından seçilir. ✓ İl veya ilçe idare kurulu tarafından görevden alınır.	✓ Köyün bütçesini yapar. ✓ Kamulaştırma kararı alır. ✓ Salmaya karar verir.	✓ Köyün isteğe bağlı işlerini zorunlu hale getirir. ✓ Muhtarı seçer.

İmam, köy korucusu ve köy katibi köy personelini oluşturur.

Köy bütçesi ihtiyar heyeti ve muhtar tarafından hazırlanır. Kaymakam veya vali tarafından onaylanır.

Salma kararlarına karşı köylü 10 gün içinde muhtara itiraz edebilir. İtirazlar bir hafta içinde ihtiyar meclisi tarafından karara bağlanır. Bu karara karşı önce muhtara sonra en büyük mülki amire başvurulabilir. Amirin kararları kesindir.

Muhtarın bütün kararları kaymakam veya valinin denetimine tabidir. Muhtarın köylünün faydasına olmayan kararları kaymakam veya vali tarafından bozulabilir. **(Vesayet makamının Yerindelik Denetimi örneği)** Ancak onun yerine vesayet makamı karar alamaz.

KÖY YERLEŞME PLANI	➤ Köy muhtarı, köy ihtiyar meclisinin olumlu kararını aldıktan sonra, köy yerleşme planının yapılmasını bağlı bulunduğu mülki amirinden talep edebilir. ➤ Valilikçe resen veya köy muhtarının talebi uygun bulunduğu takdirde, köy yerleşme planının yapılması için Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonuna gönderilir. ➤ Köy Yerleşme Alanı Tespit Komisyonu, Vali Yardımcısı başkanlığında Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü mahalli kuruluşlarının birer teknik elemanı ile köy temsilcisinden oluşur. ➤ Komisyonca hazırlanan plan, valilikçe onaylanarak kesinleştirilir ve yürürlüğe girer. ➤ Komisyon kararı ve köy yerleşme planı köy muhtarlığına tebliğ edilir. İtiraz edilmese valinin onayı ile kesinleşir. Köy muhtarı köy ihtiyar meclisinin kararına dayanarak komisyon kararına karşı en geç <u>30 gün içinde valiliğe itiraz edebilir, itiraz valilikçe 15 gün içinde karara bağlanır. Bu karar kesindir.</u>
KORUCULAR	Her köyde en az bir korucu bulunur. Nüfusu binden yukarı köylerde her beş yüz kişiye bir korucu daha tutulur. Korucular ihtiyar meclisi tarafından tutulur ve köy muhtarının vereceği haber üzerine kaymakamın buyurultusu ile işe başlar. Korucuların 22 yaşından küçük ve altmış yaşından büyük olmaması ve bir cürüm ile cezalandırılmamış ve iyi huylu tanınmış bulunması ve herkesle kavgaya çıkarmak, sarhoşluk gibi huysuzlukları olmaması şarttır. Cumhurbaşkanınca tespit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya her ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yeteri kadar güvenlik korucusu görevlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu şekilde görevlendirilecek güvenlik korucusu sayısı 40.000 kişiyi geçemez. Cumhurbaşkanı bu sayıyı yüzde elliye kadar artırmaya yetkilidir. Güvenlik korucularından 55 yaşını dolduranların görevleriyle ilişkileri kesilir.

v. MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ

KURULMASI	Birlik, birlik tüzüğü'nün kesinleşmesinden sonra Cumhurbaşkanlığı'nın izni ile kurulur ve tüzel kişilik kazanır. Kurulmuş bir birliğe üyelik, üye olmak isteyen mahallî idare meclisinin kararı ve buna dayalı başvuru üzerine, birlik meclisinin kabulü ile olur. Bu durumda Cumhurbaşkanlığı'nın izni aranmaz. Ayrılmada ilgili mahallî idare meclisinin kararı yeterlidir.
ORGANLARI	✓ Birlik Başkanı ✓ Birlik Meclisi ✓ Birlik Encümeni Birliğin üyesi olan il özel idaresi için vali, belediye için belediye başkanı ve köy için muhtar, birlik meclisinin doğal üyesidir. Meclis toplantıları, üye mahallî idarelerin kanunlarında belirtilen toplantı dönemleri dikkate alınarak yılda ikiden az olmamak üzere birlik tüzüğü'nde gösterilen zamanlarda yapılır. Birlik encümeni, birlik başkanı ile sayısı yediyi geçmemek üzere birlik tüzüğü'nde gösterilecek sayıda meclis üyesinden oluşur.
BİRLİK TÜZÜĞÜ	Birlik tüzüğü, birliği kuracak mahallî idarelerin meclislerinde üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla kabul edildikten sonra valinin ; birlik birden fazla ildeki mahallî idarelerin katılımı ile kuruluyorsa üyeleri il özel idareleri ve köylerden oluşan birlikler için İçişleri Bakanının, geri kalanları için Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile kesinleşir.
BAŞKANLIK DİVANI	Birlik meclisi, birliğin kuruluşundan ve mahallî idare genel seçim sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulunca ilânından itibaren otuz gün içinde birlik merkezinin bulunduğu mahallin mülkî idare amiri tarafından birlik merkezinde toplantıya davet edilir. Meclis, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak ilk iki yıl için görev yapmak üzere, üyeleri arasından ve gizli oyla birlik başkanını, meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile kâtip üyeleri seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı üyeleri yapılacak ilk mahallî idareler seçimine kadar görev yapar. Üyelerinin tamamı il özel idarelerinden oluşan ulusal düzeydeki birlik için Birlik Başkanı, İçişleri Bakan Yardımcısıdır. Meclis başkanlık divanı seçimi üç gün içinde tamamlanır.
DENETİMİ	Mahallî idare birliklerinin denetimi İçişleri Bakanlığınca yapılır. Valiler ve kaymakamlar gerekli gördüklerinde ülke düzeyinde kurulan birlikler dışındaki birlikleri denetleyebilirler.
KÖYE HİZMET GÖTÜRME BİRLİKLERİ	İlçelerde, tarım ürünlerinin pazarlanması hariç olmak üzere, yol, su, kanalizasyon ve benzeri altyapı tesisleri ile köylere ait diğer hizmetlerin yürütülmesine yardımcı olmak, bizzat yapmak, yaptırmak ve kırsal kalkınmayı sağlamak üzere, tüm köylerin iştiraki ile o ilçenin adını taşıyan, köylere hizmet götürme birliği kurulabilir. Cumhurbaşkanı, bu konuda genel izin vermeye yetkilidir. Birlik başkanı merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde kaymakamdır. Köylere hizmet götürme birliğinin meclisi, birlik başkanı başkanlığında, birliğe üye köylerin muhtarları ve o ilçeden seçilen il genel meclisi üyelerinden oluşur. Köylere hizmet götürme birliğinin encümeni birlik başkanının başkanlığında, meclisin kendi üyeleri arasından gizli oyla seçeceği iki il genel meclisi üyesi ve iki köy muhtarı olmak üzere 5 kişiden oluşur. Köylere hizmet götürme birliklerinin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın % 10'unu aşamaz.

KANUN	✓ İl ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, ✓ Bir ilçenin başka bir il'e bağlanması
CUMHURBAŞKANI ONAYI	✓ Bucak kurulması, kaldırılması, merkezinin belirtilmesi, ✓ İl ilçe ve bucak sınırlarının ve bucak adlarının değiştirilmesi ✓ Bir köyün veya kasabanın veya bucağın başka bir il ve ilçeye bağlanması, ✓ Mühim mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi
CUMHURBAŞKANI KARARI	✓ Belediye kurulması (Dosya valinin görüşü ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderilir.) ✓ Bölge İdaresi kurulması
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	✓ Yeniden köy kurulması veya yerinin değiştirilmesi (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlıklarının mütalaası alınarak) (ONAY) ✓ Köy ve kasabaların aynı ilçe içinde bir bucaktan başka bir bucağa bağlanması, (ONAY) ✓ Köy adlarının değiştirilmesi, (ONAY) ✓ Köylerin birleştirilmesi ve ayrılması, (ONAY) ✓ Bir köy, mahalle veya semtin o köyden ayrılıp başka bir köy ile birleştirilmesi (ONAY) ✓ Belde adının değiştirilmesi (belediye meclisi üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine) (ONAY) ✓ Belediye meclisinin görevi dışında siyasi bir karar alması sonucu Danıştay kararı ile feshi (BİLDİRİM) ✓ Belediye başkanlığının Danıştay kararı ile düşmesi (BİLDİRİM) ✓ Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapıncaya kadar büyükşehir ve il belediyelerinde belediye başkanı görevlendirilmesi ✓ Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyelerinin kesin hükme kadar görevden uzaklaştırılması ✓ Belediyenin mali işleri dışındaki idari işlerinin denetimi
ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	✓ Tüzel kişiliği sona erecek belediye ve köylerin taşınmazlarının satılması ile vadesi tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi aşanborçlanma yapılması (ONAY) ✓ Belediye ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmesi konusunda borçlanma yapılması (ONAY) ✓ Su, toplu taşıma ve katı atık hizmetlerinin imtiyaz yoluyla devredilmesi kararı (Danıştayın görüşü ile) ✓ Sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere taşınmaz tesisi (ONAY) ✓ Yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılması (İZİN) ✓ Belediyelerin en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde onunu geçen iç borçlanma (meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı) (ONAY) ✓ Mahallî İdare Birliklerinin tüzüğünün kesinleşmesi (ONAY) (Tüzük kesinleştikten sonra Cumhurbaşkanı izni ile kurulur.)

B. HİZMET YERİNDEN YÖNETİM KURULUŞLARI

İDARİ KAMU KURUMLARI	İKTİSADİ KAMU KURUMLARI	SOSYAL KAMU KURUMLARI	BİLİMSEL KÜLTREL TEKNİK KAMU KURUMLARI
✓ Vakıflar Genel Müdürlüğü, ✓ Karayolları Genel Müdürlüğü (TCK), ✓ Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), ✓ Spor Genel Müdürlüğü ✓ Orman Genel Müdürlüğü	✓ Kamu İktisadi Kuruluşları ✓ İktisadi Devlet Teşekkülleri ✓ Müessese ✓ Bağlı Ortaklık ✓ İştirakler	✓ Sosyal Güvenlik Kurumu ✓ Türkiye İş Kurumu	✓ TÜBİTAK ✓ YÖK ✓ Üniversiteler ✓ TÜBA ✓ Devlet Tiyatroları Gm ✓ Devlet Opera Ve Bale Gm ✓ Türk Dil Kurumu ✓ Türk Tarih Kurumu

i. İKTİSADİ KAMU KURULUŞLARI

KURULUŞ	Cumhurbaşkanı kararıyla kurulur.
TABİİ OLDUĞU HUKUKİ REJİM	İçeride dönük faaliyetlerinde idare hukukuna tabii, dışarıya yönelik faaliyetlerine özel hukuk hükümlerine tabidir.
İDARİ DENETİM	Kamu tüzel kişiliğine sahip olduğu için vesayet denetimine tabidir.
MALİ DENETİM	Mali açıdan denetimi Sayıştay tarafından yapılır.
BÜTÇE	Özerk bütçeli kuruluşlardır.
TABİİ OLDUĞU İHALE REJİMİ	Kamu ihale kanuna tabidir.
TÜRLERİ	→ Kamu İktisadi Kuruluşları: Sermayesinin tamamı devlete ait olan ve ağırlıklı tekel niteliğindeki mallar ile mal ve hizmet üretmek ve pazarlamak üzere kurulan kamu hizmeti niteliği ağır basan kamu iktisadi teşebbüsleridir. → İktisadi Devlet Teşekkülleri: Sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek için kurulan kamu iktisadi teşebbüsleridir → Müessese: Sermayesinin tamamı kamu iktisadi teşebbüsüne ait olup, ona bağlı işletme ya da işletmeler topluluğudur; ayrı bir malvarlığı ve tüzel kişiliğe sahiptirler → Bağlı Ortaklık: Sermayesinin %50'sinden fazlası kamu iktisadi teşebbüsüne ait olan işletme veya işletmeler topluluğundan oluşan anonim şirketlerdir. → İştirak: Kamu iktisadi teşebbüslerinin ya da bağlı ortaklıklarının, sermayelerinin en az yüzde on beşine, en çok %50'sine sahip bulundukları anonim şirketlerdir.

ii. DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURULUŞLAR

- ✓ Ayrı kamu tüzel kişiliğine sahiptir.
- ✓ Düzenleme ve yaptırım yetkisine sahiptir.
- ✓ İdari vesayet denetimine tabidirler.
- ✓ Kendilerine ait bütçe ve gelirleri bulunur.
- ✓ Kamu ihale kanununa tabidirler.
- ✓ 5018 sayılı mali kontrol kanununda 3 numaralı cetvelde düzenlenmiştir.
- ✓ İlişkili kuruluşlardır.
- ✓ Yalnızca **RTÜK anayasal** kuruluştur.

DÜZENLEYİCİ DENETLEYİCİ KURULUŞ	ÜYELERİN SEÇİMİ	BAŞKAN SEÇİMİ	İLİŞKİLİ OLDUĞU BAKANLIK	ÜYE SAYISI/ GÖREV SÜRESİ
BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Hazine ve Maliye Bakanlığı	7 ÜYE – 4 YIL
RADYO TELEVİZYON ÜST KURULU	Türkiye Büyük Millet Meclisi	Kurul üyelerin kendi arasından seçer.	Kültür ve Turizm Bakanlığı	9 ÜYE- 6 YIL (Üyelerin üçte biri iki yılda bir yenilenir)
SERMAYE PİYASASI KURULU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Hazine ve Maliye Bakanlığı	7 ÜYE – 4 YIL
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU	Türkiye Büyük Millet Meclisi Cumhurbaşkanı	Kurul üyeleri kendi arasından seçer	Adalet Bakanlığı	9 ÜYE - 4 YIL
KAMU İHALE KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Hazine ve Maliye Bakanlığı	9 ÜYE - 4 YIL
KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Hazine ve Maliye Bakanlığı	9 ÜYE - 4 YIL
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	7 ÜYE – 4 YIL
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	9 ÜYE – 4 YIL
REKABET KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Ticaret Bakanlığı	7 ÜYE – 4 YIL
NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	5 ÜYE – 4 YIL

iii. MESLEK KURULUŞLARI

KURULUŞ	Kanunla kurulurlar.
GÖREVE GELME	Organları kendi üyeleri arasından gizli oyla yargı denetiminde seçilir. Siyasi partiler aday gösteremez.
GÖREVDEN ALINMA	Amaçları dışında faaliyet yürütenlerin organları ilgili bakanlık veya Cumhuriyet savcılığının bildiri üzerine yargı organları tarafından görevden alınır.
DENETİM	Üzerlerinde merkezi idarenin vesayet denetimi bulunur. Mali denetimleri Sayıştay tarafından yapılmaz.
ÜYELİK	Üyelik zorunludur. (Kamuda çalışanlar hariç)
MAL EDİNME VE İHALE REJİMİ	✓ Kamulaştırma yapma yetkileri bulunmaz. (TOBB hariç) ✓ Kamu İhale Kanunu'na tabi değildirler.
TÜRLERİ	Oda ve Birlik yapılanmalarıdır. (TOBB, TMMOB, TTB, TBB, TNB)

iv. BÖLEGESEL KAMU KURUMLARI

GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi)	Güneydoğu Anadolu Kalkınma İdaresi Teşkilatı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip kuruluştur. Merkezi Şanlıurfa'dır. Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Batman ve Kilis illerini içine almaktadır. Görev süresini uzatma yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Özel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan GAP Sayıştay denetimine tabidir. GAP 1989 yılında kurulmuştur.
DAP (Doğu Anadolu Projesi)	Doğu Anadolu Kalkınma İdaresi Teşkilatı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip kuruluştur. Başkanlıkların kapsadıkları illeri ve merkezlerini değiştirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Başkanlıklar, beş yıllık süre için kurulmuştur. Bu süre, Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıla kadar uzatılabilir. Doğu Anadolu Kalkınma İdaresi 2011 yılında kurulmuştur. Özel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan DAP Sayıştay denetimine tabidir. Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Sivas, Tunceli, Van illerini kapsar. Merkezi Erzurum'dadır.
DOKAP (Doğu Karadeniz Projesi)	Doğu Karadeniz Kalkınma İdaresi Teşkilatı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip kuruluştur. Başkanlıkların kapsadıkları illeri ve merkezlerini değiştirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Başkanlıklar, beş yıllık süre için kurulmuştur. Bu süre, Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıla kadar uzatılabilir. Doğu Karadeniz Kalkınma İdaresi 2011 yılında kurulmuştur. Özel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan Doğu Karadeniz Kalkınma Projesi Sayıştay denetimine tabidir. Doğu Karadeniz Kalkınma İdaresi Başkanlığının merkezi Giresun'dur. Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun, Tokat, Trabzon'u kapsar.
KOP (Konya Ovası Projesi)	Konya Ovası Kalkınma İdaresi Teşkilatı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip kuruluştur. Başkanlıkların kapsadıkları illeri ve merkezlerini değiştirmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Başkanlıklar, beş yıllık süre için kurulmuştur. Bu süre, Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıla kadar uzatılabilir. Konya Ovası Kalkınma İdaresi 2011 yılında kurulmuştur. Özel bütçeli kuruluşlar arasında yer alan Doğu Ovası Kalkınma Projesi Sayıştay denetimine tabidir. Konya Ovası Kalkınma İdaresi Başkanlığının merkezi Konya'dır. Aksaray, Karaman, Kırıkkale, Kırşehir Konya, Nevşehir, Niğde ve Yozgat'ı kapsar.

v. KALKINMA AJANSLARI

KURULUŞ & GENEL KOORDİNASYON	Ajanslar, bölgeler esas alınarak Cumhurbaşkanlığı kararı ile kurulur. Ajans merkezinin bulunacağı il, Cumhurbaşkanı kararında belirtilir. Bölgelerin yeniden düzenlenmesine ve kurulmuş olan ajansın kaldırılmasına Cumhurbaşkanı yetkilidir. Ajanslar, tüzel kişiliğe sahiptir. Ajansların ulusal düzeyde koordinasyonundan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumludur.
TEŞKİLAT YAPISI	Kalkınma Kurulu: Kalkınma kurulu, illerin dengeli şekilde temsiliyi sağlayacak yapıda, en fazla yüz üyeden oluşur. Kalkınma kurulu, Kurul Başkanının daveti üzerine yılda en az iki defa toplanır. Ayrıca Kurul, üye tam sayısının beşte birinin talebi üzerine Kurul Başkanı tarafından toplantıya çağırılır. Kalkınma kurulu, üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile toplanır, katılanların çoğunluğu ile karar alır. Toplantı yetersayısı sağlanamayan hallerde 15 günü aşmayacak şekilde yeni toplantı tarihi Başkan tarafından belirlenir ve bu toplantıda toplantı yeter sayısı aranmaz. Yönetim Kurulu: Yönetim kurulu, tek ilden oluşan bölgelerde vali, büyükşehir belediye başkanı, il genel meclisi başkanı, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç temsilciden; birden fazla ilden oluşan bölgelerde il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, il genel meclisi başkanları ve her ilden birer kişi olmak kaydıyla ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşur. Ancak birden fazla ilden oluşan bölgelerdeki illerde; ticaret ve sanayi odalarının ayrı ayrı kurulmuş bulunması halinde yönetim kurulunda yer alacak temsilci Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.
DENETİM	İç Denetim: Ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri ve performansı yönetim kurulu başkanı veya genel sekreter ile bir iç denetçi tarafından denetlenir. İç denetim raporları yönetim kuruluna ve kalkınma kuruluna sunulur. Dış Denetim: İçişleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca müştereken belirlenecek esas ve usullere göre Ajansın her türlü hesap ve işlemleri, yönetim kurulu tarafından her yıl en geç mart ayında ve gerekli görülen hallerde her zaman Sermaye Piyasası Kurulu mevzuatına göre kurulmuş bağımsız denetim kuruluşlarına incelenir. Bağımsız dış denetim kuruluşları, hazırladıkları raporu eş zamanlı olarak İçişleri Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına sunar. Denetim sonucu suç teşkil eden hususlarla ilgili gerekli işlemleri yapmaya İçişleri Bakanlığı, performansla ilgili değerlendirmeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkilidir.
BÜTÇE	Ajansların bütçe taslağı yönetim kurulunca kabul edildikten sonra çalışma programı ile birlikte en geç eylül ayı başına kadar görüştürülüp alınmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına gönderilir. Bütçe, yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde kesinleştirilerek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına sunulur.

III. BÖLÜM

1. İDARİ İŞLEMLER

İdarenin tek yanlı iradesine dayanan ve hukuk dünyasında sonuç doğuran işlemlere idari işlem denir. İdari işlemin özellikleri;

- Tek yanlılık
- İcraîlik
- Hukuka uygunluk karinesinden yararlanma
- Yargısal denetime tabi olma

A. Bireysel İdari İşlemler

MADDİ AÇIDAN	Şart İşlem Belirli bir kişiyi ya da nesneyi şartları, kapsamı, içeriği önceden yasa yada düzenleyici işlemle belirlenmiş, kişilik dışı soyut, objektif bir hukuki statüye sokan ve böyle bir statüden çıkaran işlemlerdir. ✓ Atama, memuriyetten çıkarma ✓ Askere alma, ✓ Emekliye ayırma, ✓ Vatandaşlığa kabul ve vatandaşlıktan çıkarma	Subjektif İşlem Kapsamının ve içeriğinin kişiden kişiye değişmesi anlamına gelir. Bu işlemler bireysel hukuki durumlar doğurur yada bireysel hukuki durumlarda değişiklik yaratır. ✓ Disiplin cezaları, ✓ İdari Para cezaları ✓ Vergi tarh işlemleri, ✓ Sınavlarda not verme
YARATTIĞI HUKUKİ SONUÇ BAKIMINDAN	İnşai / Yapıcı İşlem Belli bir kişi hakkında yeni bir hukuksal sonuç yaratan ya da mevcut bir hukuksal durumu değiştiren veya kaldıran işlemlerdir. ✓ Kamulaştırma, ✓ Öğrencinin okula kaydedilmesi, ✓ Ruhsat verme, ✓ Atama, azletme,	Tespit Edici / Belirleyici İşlem Yeni bir hukuki durum yaratmayan daha önce doğmuş bulunan bir hukuki durumu belgelemekten ibaret olan, somutlaştıran işlemlerdir. ✓ Derslerini tamamlamış bir öğrencinin diploma alması ✓ Sınavı kazanmış ve mülakattan geçer not almış bir kişinin maaş bordrosunun düzenlenmesi
AÇIKLANAN İRADE SAYISI BAKIMINDAN	Basit İşlem Tek bir idari makamın irade açıklamasıyla gerçekleşen işlemlerdir. ✓ Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, ✓ Amirin memura uyarma ve kınama cezası vermesi	Kolektif İşlem Birden fazla iradenin aynı anda ve aynı yönde irade açıklamasıyla gerçekleşen işlemlerdir. ✓ İl genel meclisi, belediye meclisi, kararları ✓ RTÜK kararları
AÇIKLANAN İRADE ŞEKLİ BAKIMINDAN	Sarih İşlem Anlam ve konusu açıkça anlaşılan irade açıklamalarıyla yapılan işlemlerdir. Genellikle yazılı yapılır.	Zımni İşlem İdarenin belirli bir süre susması neticesinde almış olduğu varsayılan kararlardır. <u>Zımni Red ve Zımni Kabul</u> olmak üzere ikiye ayrılır.

B. İDARİ İŞLEMİN UNSURLARI

i. YETKİ SAKATLIKLARI

SAKATLIK TÜRÜ	UNSUR	SEBEBİ	YAPTIRIM
YETKİ GASPI	YETKİ	İdareye tamamen yabancı bir kişi tarafından veya idare adına işlem yapma yetkisi olmayan kişi tarafından bir işlemin tesis edilmesi durumunda ortaya çıkar. ✓ Emekliye ayrılan veya istifa eden memurun işlem tesis etmesi ✓ Kaymakamlıkta görevli çaycının kaymakam tarafından imzalanması gereken evrakı imzalaması	YOKLUK
FONKSİYON GASPI	YETKİ	İdari organların yasama veya yargının görev alanına giren konuda işlem tesis etmesi durumunda ortaya çıkar. ✓ Kanunla düzenleme yapılması gereken alanda idari işlemle düzenleme yapılması ✓ Yargı organları tarafından yapılması gereken işlemin idari işlemle yapılması. ✓ Belediyenin evli bir çifti boşaması	YOKLUK
YETKİ TECAVÜZÜ	YETKİ	İdari organların birbirlerinin görev alanına giren konuda işlem tesis etmesi halinde verilen yetkinin belirli zaman dilimi geçtikten sonra kullanılması halinde ortaya çıkar. ✓ Astın üst yerine, üstün ast yerine işlem tesis etmesi ✓ Belediye meclisinin encümen yerine, encümenin meclis yerine işlem tesis etmesi ✓ İzinli memurun işlem tesis etmesi	İPTAL
AĞIR BARİZ YETKİ TECAVÜZÜ	YETKİ	İdari organların açık işbölümüne aykırı işlem tesis etmesi halinde veya verilen yetkinin belirlenen sınırların dışında kullanılması halinde ortaya çıkar. ✓ Sağlık bakanının üniversitede görevli akademisyene disiplin cezası vermesi ✓ Kırıkkale Belediyesinin, Ankara sınırları içinde kamu-laştırma yapması	YOKLUK
YETKİ SAPTIRMASI	AMAÇ	İdari organların kamu yararı dışında siyasi veya kişisel Saiklerle işlem tesis etmesi halinde ortaya çıkar.	İPTAL

ii. ŞEKİL UNSURU

- Yazılılık
- **Gerekçe:** Kural olarak idarenin yaptığı işlemin gerekçesini açıklama zorunluluğu bulunmamaktadır.
- **Hazırlık İşlemleri:** Asıl işlem yapılmadan önce yapılması gereken ön işlemler hazırlık işlemleridir. İmtiyaz sözleşmelerinde Danıştay görüşü alınması, TRT müdürünün atanmadan önce RTÜK tarafından aday gösterilmesi işlemleri hazırlık işlemleridir. Uyulmadığı durumlarda işlemler yoklukla maluldür.
- **Savunma:** Anayasaya göre memurlar disiplin cezası verilmeden önce savunma alınması zorunludur. Alınmadığı takdirde işlemin yaptırımını iptaldir.
- **Toplantı ve karar yeter sayısı:** Kolektif işlemlerde toplantı karar ve yeter sayısına uyulması gerekir.
- **Başvuru yollarının gösterilmesi:** Anayasanın 40. Maddesine göre devlet, işlemlerinde başvuru yolu ve süresini gösterme zorundadır.

iii. SEBEP UNSURU

Bir idari işlemin sebebi o idari işlemten önce gelen, idareyi o işlemi yapmaya sevk eden etkindir. Biri idari işlemin sebebi kanunda yer alan açık düzenlemelere dayanabilir veya milli güvenlik, kamu düzeni gibi belirsiz sebeplere dayanabilir.

iv. KONU UNSURU

İdari işlemin hukuk alanında meydana getirdiği sonuç, yaptığı değişiklik, işlemin içeriği işlemin konusunu oluşturur.

- ✓ Ölmüş bir kişinin memur olarak atanması
- ✓ Yaş haddinden emekliye ayrılan birinin memurluğa atanması
- ✓ Kanunun yasakladığı konuda işlem yapılması (Özel kişilerin taşınır mallarının kamulaştırılması, kamu mallarının kamulaştırılması)
- ✓ Üst kurula aykırı işlem yapılması(yönetmeliğin kanun veya tüzüğe aykırı olması)
- ✓ Hukuk kurallarının uygulama alanının genişletilmesi (Orman olarak nitelendirilmeyen zeytinliklerin orman kavramı içine alınması)
- ✓ Geriye Yürümezlik Kuralının İhlali
- ✓ Sebep ve Konu arasında ölçüsüzlük

C. İDARİ İŞLEMLERİN SONA ERMESİ

GERİ ALMA	Hukuka aykırı bir idari işlemin idare tarafından geçmişe etkili olarak geri alınmasıdır. İşlem tesis edildiği tarihten itibaren tüm hüküm ve sonuçlarını ortadan kaldırır. Yüklendiren işlemler, hileli işlemler, idarenin açık hatasına dayanan işlemler ile yoklukla malul işlemler her zaman geri alınabilir. İlgilisine yarar sağlayan işlemler ise makul sürede geri alınabilir. (60 gün)
KALDIRMA	Bir idari kararın idarenin alacağı başka bir kararla geleceğe yönelik ortadan kaldırılmasıdır. Geri alma geçmişe etkiliyken, kaldırma geleceğe etkilidir. Hem hukuka uygun işlemler hem de hukuka aykırı işlemler kaldırılabilir.
DEĞİŞTİRME	Bir idari kararın içeriğine ve doğuracağı sonuçlara dokunulmadan yanlış hükümleri yerine doğrularının geleceğe yönelik olarak koyulmasıdır
DÜZELTME	Bir idari kararın yanlış hükümleri yerine, doğruların geçmişe ve geleceğe yönelik uygulanmasıdır.
İPTAL	İdarenin sakat bir kararının ilgililerin talebi üzerine Yargı organlarınca ortadan kaldırılmasıdır. Dava açma süresi idari işlemin yazılı olarak bildirildiği tarihten itibaren 60 gündür. İptal Kararı geçmişe yöneliktir işlemin doğurduğu tüm sonuçlar ortadan kalkar, hiç doğmamış sayılır

D. İDARENİN SÖZLEŞMELERİ

İDARİ SÖZLEŞMELER	ÖZEL HUKUK SÖZLEŞMELERİ
→ İmtiyaz Sözleşmesi → İltizam sözleşmesi → Müşterek emanet Sözleşmesi → Kamu İstikraz sözleşmesi → İdari Hizmet Sözleşmesi → Yer altı ve üstü servet sözleşmesi → Orman İşletme Sözleşmesi	→ Kamu İhaleleri → Abonman Sözleşmeleri → Yap İşlet Sözleşmesi → Yap İşlet Devret Sözleşmesi

i. Kamu Hizmetinin Görölme Usulleri

- **Emanet Usulü:** Bir kamu hizmetinin idarenin endi araç gerçe ve personeli tarafından bizzat yapılmasıdır.
- **İmtiyaz Usulü:** Bir kamu hizmetinin karı zararı özel hukuk kişisine ait olmak üzere belirli bir süre işletilmesidir. Belediye adına imtiyaz verme yetkisi belediye meclisine (ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı izni gereklidir.), il özel idaresi adına il genel meclisine aittir. (Ayrıca İçişleri Bakanlığı izni gerekir.) İmtiyaz sözleşmelerinde Danıştay görüşü alınması zorunludur. Danıştay görüşü 2 ay içinde verir. Tahkim yolu öngörölmeyen imtiyaz sözleşmelerinin yargısal denetimi Danıştay tarafından yapılır. İmtiyaz sözleşmelerinde idarenin tek yanlı fesih yetkisi kamu hizmetlerinde süreklilik ilkesinin tek yanlı değışiklik yapma ise uyarlama ilkesinin sonucudur.
- **Müşterek Emanet Usulü:** Bir kamu hizmetinin karı zararı masrafı idareye ait olmak üzere özel hukuk kişisine gördürölmesidir.
- **İltizam Usulü:** Bir kamu hizmetinin belirli kazançlı ve götürü orantılı olarak özel hukuk kişisine gördürölmesidir.
- **Ruhsat Usulü:** Ruhsat usulünde, müşterek emanet, iltizam, imtiyaz ya da yap- işlet- devret usullerinin aksine, İdare ile bir özel kişi arasında herhangi bir sözleşme yapılmaz. İdarenin tek yanlı olarak vereceğı izin ile belli bir kamu hizmeti özel kişiye gördürölür.
- **Yap İşlet:** Elektrik enerjisi üreten termik santrallerin kurulması veya işletilmesi için kullanılan sözleşme türüdür. 20 yıllığına yapılabilir. Sözleşme bitince tesisin mülkiyeti şirkette kalır.
- **Yap İşlet Devret:** Bir işletmenin özel teşebbüs tarafından kurulmasını belirli bir süre işletilmesini ve daha sonra belsiz olarak idareye devredilmesini öngören sözleşmelerdir. Sözleşmenin yapılabilmesi için Cumhurbaşkanı onayı gerekir. Azami 49 yıllığına yapılabilir.

ii. KAMU İHALELERİ

İHALE TÜRÜ	DEVLET İHALE KANUNU	KAMU İHALE KANUNU
AMAÇ	GELİR GETİRME AMACI TAŞIR → Satış → Kiraya verme → Trampa	HARCAMA YAPILAN İŞLERDE KULLANILIR → Mal alımı → Hizmet alımı → Yapım işleri
KAPSAM	✓ Genel bütçeli Kuruluşlar ✓ Özel Bütçeli Kuruluşlar ✓ İl Özel İdaresi ✓ Belediyeler	✓ Genel bütçeli Kuruluşlar ✓ Özel Bütçeli Kuruluşlar ✓ İl Özel İdaresi ✓ Belediyeler ✓ Sosyal Güvenlik Kuruluşu ✓ Kamu İktisadi Teşekkülleri ✓ Ziraat ve Halk Bankası yapım işleri
İLKE	Açıklık, Rekabet, uygun bedel, isteklilde yeterlilik	Açıklık, rekabet, isteklilde belirli yeterlilik, uygun teklif, gizlilik, güvenilirlik, kamuoyu denetimi, ayrı ihale ilkesi, ihalenin kısımlara bölünememesi
İHALE USULLERİ	✓ Kapalı teklif (temel usul) ✓ Belli istekliler arasında kapalı teklif ✓ Açık teklif ✓ Pazarlık ✓ Yarışma	✓ Açık ihale (temel usul) ✓ Belli istekliler arasında ihale (temel usul)(katılan sayısı 5'ten az teklif veren sayısı 3'ten az olamaz. ✓ Pazarlık ✓ Doğrudan temin ✓ Tasarım
İHALE İLANLARI	İhalenin yapılacağı günden en az 10 gün önce	→ Açık İhale: ihaleden 40 gün önce → Belli İstekliler Arasında İhale: Ön yeterlilik ilanından 14 gün önce → Pazarlık: ihaleden 25 gün önce
TEMİNATLAR	→ Geçici Teminat: % 3 → Kesin Teminat: % 6	→ Geçici Teminat: % 3 → Kesin Teminat: % 6

a. İhale Uyuşmazlıklarının Çözümü

Sözleşme imzalanıncaya kadar ortaya çıkacak uyuşmazlık idari yargıda sözleşme imzalandıktan sonra ortaya çıkacak uyuşmazlık adli yargıda çözülür. Kamu İhale kanununa göre idari yargıda dava açmadan önce şikayet ve itirazın şikayet başvurularının tüketilmiş olması gerekir.

Şikayet Başvurusu: İhaleyi yapan idareye 10 gün içinde yapılır. İdare şikayete ilişkin kararını 10 gün içinde verir.

İtirazen Şikayet: Kamu İhale Kurumuna 10 gün içinde yapılır. Kurum itarazen şikayet başvurusunu 20 gün içinde sonuçlandırır.

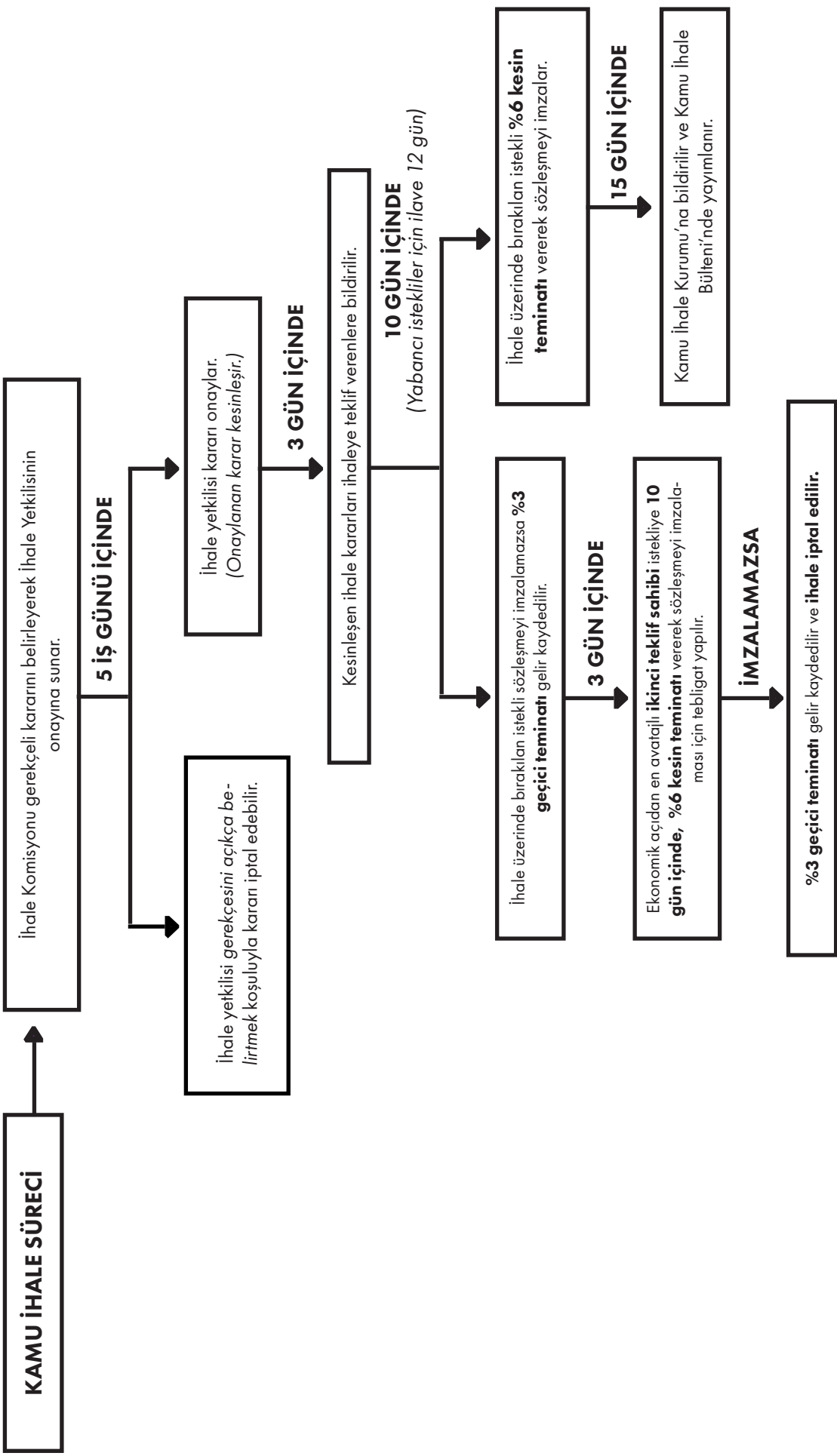
b. İHALELERDEN YASAKLANMA NEDENLERİ VE İHALELERE KATILAMAYACAK OLANLAR

YASAKLANMA NEDENLERİ	KATILAMAYACAK OLANLAR
✓ Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek. ✓ İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak. ✓ Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek ✓ Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek. ✓ İhaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak.	✓ İhaleden yasaklılar ile TMK kapsamında yer alan suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar ✓ İhale komisyonu üyeleri ✓ Komisyon üyelerinin eşleri ve 3. Derece dahil kan, 2. Derece dahil kayın hısımları ile evlatlıkları ✓ Hileli iflas edenler ✓ İhale komisyonu üyelerinin ortağı olduğu şirketler ✓ Kuruma bağlı vakıf ve dernekler ✓ Terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kapsamda olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı tarafından bildirilen yurt dışı bağlantılı gerçek ve tüzel kişiler

Dikkat: Bu yasak fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar ihaleden yasaklama kararı verilebilir.

Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık; herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri; il özel idareleri ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilir.

Dikkat: Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırkbeş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

IV. BÖLÜM

1. İDARENİN YETKİLERİ

A. Yaptırım Yetkisi

İdari Para Cezaları: Kabahatler Kanunu'na göre ilgili kanunlarda özel hüküm yoksa verilen idari para cezalarına karşı 15 gün içinde Sulh Ceza Hakimliğine itiraz edilir.

Tahsil Yetkisi: 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanunu'na göre devlet, il özel idaresi ve belediyeler vergi, resim harç, ceza mahkemesi masrafları ve idari sözleşmeden doğan alacaklarını re'sen tahsil eder. Sebepsiz zenginleşmeden, haksız fiilden ve özel hukuk sözleşmesinden doğan alacaklarını ise icra mahkemeleri aracılığıyla tahsil eder.

B. Mal Edinme Yetkisi

Kamulaştırma, İstimval, Geçici İşgal, Kamulaştırmaz El Atma ve Devletleştirme yöntemiyle idari organlar mal edinebilir.

i. KAMULAŞTIRMA

GENEL ÖZELLİKLER	✓ Devlet ve Kamu Tüzel Kişileri tarafından yapılır. ✓ Kamu yararı amaçlanır ✓ Konu özel mülkiyete ait taşınmazlardır. ✓ Ödeme peşin olarak ya da bazı hallerde eşit taksitlerle yapılır. Küçük çiftçiye ait olup, doğrudan doğruya işletilenlerin bedeli herhalde peşin ödenir. Peşin ödeme kuralının istisnaları Büyük enerji sulama projeleri, Tarım reformunun uygulanması, İskan projeleri, Turizm, yeni ormanların yetiştirilmesine, Kıyıların korunmasına yönelik ödemeler taksitle yapılır.
TÜRLER	Özel kişi lehine kamulaştırma: Kamulaştırmayı idare yapar. Özel kişilerin bizzat kamulaştırma yetkisi yoktur. Bedeli özel kişiler öder, kamulaştırılan taşınmazın kullanımı özel kişiye geçer. İl özel idareleri, belediyeler, ve köy idarelerinin gerçek kişiler veya özel hukuk kişileri lehine yaptığı kamulaştırmalar valinin onayına tabiidir. Kısmi kamulaştırma: Bir kısmı kamulaştırılan taşınmazın diğer kısmı kullanıma elverişli değilse idari yargıda dava açılabilir. Dava açılmayan durumlarda mal sahibinin kamulaştırma kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde yazılı başvurusu üzerine geri kalan kısmın kamulaştırılması zorunludur. Acele kamulaştırma: Yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Cumhurbaşkanınca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların kamulaştırılmasında kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere ilgili idarenin istemi ile mahkemece yedi gün içinde o taşınmaz mala el konabilir. Trampa yoluyla kamulaştırma: Mal sahibinin kabul etmesi halinde kamulaştırma bedeli yerine, idarenin kamu hizmetine tahsis edilmemiş olan taşınmaz mallarından, bu bedeli kısmen veya tamamen karşılayacak miktarı verilebilir. Kamulaştırma bedeli yerine verilecek taşınmaz malın değeri, idarenin ihale komisyonunca yoksa bu amaçla kuracağı bir komisyonca tespit edilir. Taşınmaz mal bedelleri arasındaki fark taraflarca nakit olarak karşılanır. Ancak idarenin vereceği taşınmaz malın değeri, kamulaştırma bedelinin yüzde 120'sini aşamaz. Geri Alma Hakkı: Kamulaştırma bedelinin kesinleşmesi tarihinden itibaren 5 yıl içinde İdare kamulaştırma amacına uygun hiçbir işlem yapmazsa mal sahibi bedeli faiziyle geri ödeyerek taşınmazı geri alabilir Malik bir yıl içinde geri alma hakkını kullanmazsa hak düşer.
KARAR MERCİ	✓ Birden çok il sınırları içindeki Devlet yararına kamulaştırmalarda Cumhurbaşkanı ✓ Köy yararına kamulaştırmalarda Köy İhtiyar Meclisi, ✓ İl özel idaresi yararına kamulaştırmalarda İl encümeni ✓ Belediye yararına kamulaştırmalarda Belediye Encümeni, ✓ Devlet yararına kamulaştırmalarda İl İdare Kurulu Kamu Mallarının Devri: Kamu mallarının devri konusunda anlaşma sağlanamaz ise uyuşmazlığı Danıştay 2 ay içinde karara bağlar.

KAMULAŞTIRMANIN AŞAMALARI	
İDARİ SÜREÇ	ADLİ SÜREÇ
✓ Ödeneğin temin edilmesi ✓ Kamu yararı kararının alınması ✓ Kamulaştırılacak taşınmazın tespiti ✓ Tapu seciline şerh düşülmesi talebi (İdare tarafından, şerh tarihinden itibaren altı ay içinde Kamulaştırma Kanunu 10'uncu maddeye göre kamulaştırma bedelinin tespitiyle idare adına tescili isteğinde bulunulduğuna dair mahkemeden alınacak belge tapu idaresine ibraz edilmediği takdirde, bu şerh tapu idaresince resen sicilden silinir.) ✓ Satın alma usulünün denenmesi (İdarece anlaşma tutanağının tanzim tarihinden itibaren en geç 45 gün içinde tutanakta belirlenen bedel ödenmeye hazır hale getirilerek bu durum malike ve yetkili temsilcisine yazıyla bildirilerek belirtilen günde idare adına tapuda ferağ vermesi istenilir.)	✓ Asliye hukuk mahkemesine başvuru ✓ Kamulaştırmanın tebliği (Meşruhatlı davetiye) ✓ Uzlaşma ✓ Bedel Tespiti ✓ Ödeme ✓ Tescil Kararı

Dikkat: Trampa yoluyla yapılacak kamulaştırmalarda, kamulaştırma bedeli yerine verilecek taşınmaz malın değeri, kamulaştırma bedelinin % 120'sini aşamaz.

Dikkat: Kamulaştırma bedelinin tespiti için açılan davanın **dört ay** içinde sonuçlandırılmaması hâlinde, tespit edilen bedele bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faiz işletilir.

ii. İstimval

Olağanüstü durumlarda yasal dayanak olması koşuluyla özel mülkiyete el konmasıdır. Savaş ve seferberlik durumlarında kullanılır. Sadece taşınır mallar istimval edilebilir.

iii. Geçici İşgal

Geçici işgalin konusu bayındırlık işinde gerekli olan ahşaptan başka her türlü gayri mamul taş, kum, kireç vs gibi maddelerin hazırlanması ve temini ya da bir bayındırlık işi için gerekli malzemenin depo edilmesi için bir taşınmazı işgal etmektir. Konut veya bunların eklentileri olan avlu veya bahçeler geçici işgale konu olmazlar. Geçici işgal işlemi İl İdare Kurulu kararıyla yapılır.

iv. Kamulaştırmasız El Atma

Düzenleme Ortaklık Payı: Düzenleme ortaklık payı düzenlemeden önceki arazinin yüz ölçümünün %40'ını geçemez

Fiili Yol Oluşturan İşlemler: İdarenin hiçbir yasal dayanağı olmadan ve kamulaştırma kararı almaksızın taşınmaza zorla el atmasıdır.

v. Devletleştirme

Devletin kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüslere el koymasındır. Anayasanın 47. maddesinde düzenlenmiştir. Devletleştirme kanun ile yapılır.

KAMULAŞTIRMA ADLI SÜREÇ

ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNE BAŞVURU

İdare, taşınmaz malın bulunduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesi'ne söz konusu malın idare adına tescili ve bedel tespiti için başvurur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, en geç **30 gün** sonrası için duruşma günü belirlir ve taraflara tebliğ eder.

TEBLİĞ İLE

İdari Yargıda Kamulaştırma işlemine karşı **30 günlük** dava açma süresi başlar.

Taşınmazın satış ya-
sağı başlar.

Kamulaştırmanın iptaline karşı açılan davada Yürütmenin Durdurulması kararı verilirse Asliye Hukuk Mahkemesi bu durumu bekletici sorun yapar.

DURUŞMA

ANLAŞMA SAĞLANAMAZSA:
Mahkeme **10 gün** içinde **keşif** ve en geç **30 gün** sonrası için duruşma günü belirler.

ANLAŞMA SAĞLANIRSA:
Mahkeme, tarafların anlaştığı be-
deli kamulaştırma bedeli olarak
belirler.
Bedel ödenir ve taşınmaz, idare
adına tescil edilir.

Keşif sonucu kamulaştırma bedeli bilirkişi ara-
cılığıyla **15gün** içinde tespit edilir ve taraflara
tebliğ edilir.

Bedel **15gün** içinde
ödenir.

II. DURUŞMA

ANLAŞMA SAĞLANAMAZSA:
Hakim tarafından tespit edilen bedel ödenir.
Taşınmaz idare adına tescil edilir.

ANLAŞMA SAĞLANIRSA:
Bedel ödenir ve taşınmaz, idare
adına tescil edilir.

C. KOLLUK YETKİSİ

ADLİ KOLLUK	İDARİ KOLLUK
Kamu düzenini bozan ve suç sayılan fiillerin işlendikten sonra, suç delillerini ortaya çıkarmak ve failleri yakalayıp adli makamlara teslim etmek üzere yapılan bastırıcı nitelikteki kolluk faaliyetleridir. ✓ Adli kolluk İçişleri bakanlığı bünyesinde örgütlenmiştir. Türkiye’de ayrı bir adli kolluk birimi bulunmamaktadır. ✓ Adli kolluk sadece tam teşekküllü karakollarda bulunabilir. ✓ Sadece devlet adına icra edilir, ✓ Sadece bireysel işlem yapabilir, ✓ Görevlileri işledikleri suçlardan ötürü Cumhuriyet Savcısının kovuşturmasına tabiidir.	Kamu düzeninin bozulmasını önlemek amacıyla suç oluşturan fiillerin gerçekleşmeden önce önleyici tedbir almaya yönelik kolluk faaliyetleridir. ✓ İdari kolluğun eylem ve işlemleri İdarenin kamu gücü ayrıcalıklarına dayanır ✓ Önleyici nitelikte faaliyetlerdir. ✓ İdare hukukuna tabiidir. ✓ Uyuşmazlıklar İdari yargıda çözülür. ✓ Sadece devlet adına değil mahalli idareler adına da icra edilir. ✓ Bireysel ve Düzenleyici işlemler yapabilir. ✓ Görevlileri işledikleri suçlardan ötürü kamu görevlilerinin yargılama usullerine ilişkin kanuna tabidir.

MAKAM	PERSONEL	AMİR
→ İçişleri Bakanı → Vali → Kaymakam → Belediye Başkanı → Belediye Meclisi → Belediye Encümeni → Muhtar, İhtiyar Heyeti	→ Polis → Jandarma → Sahil Güvenlik → Zabıta → Köy Korucusu	→ İçişleri Bakanı → Vali → Kaymakam → Belediye Başkanı → Muhtar

2. KAMU HİZMETİ

GENEL ÖZELLİKLER	İLKELER	TÜRLERİ
Bir kamu tüzel kişisi tarafından üstlenilen ve doğrudan doğruya onun tarafından veya onun görevlendirmesi ve denetimi altında özel bir kişi tarafından yürütülen kamu yararı amacına yönelik faaliyetlerdir. ✓ Bir faaliyetin kamu hizmeti sayılmasında asıl yetki yasama organına aittir. ✓ Kamu hizmetleri kanunla düzenlenir. ✓ İdare tarafından veya idarenin denetimi altında özel girişimler tarafından yürütülür. ✓ Finansmanı vergilerle karşılanır. ✓ Bir hizmetin kamu hizmeti sayılması için faaliyetin tekel konusu olması gerekmez. ✓ Paralı veya parasız yapılabilir. ✓ Kamu hukuku kuralına göre yürütülür.	Süreklilik ve Düzenlilik: Kamu görevlilerinin grev yasağı, İmtiyaz sözleşmelerinde geçerli olan emrevizyon teorisi, tek yanlı fesih yetkisi, Olağanüstü hallerde ortaya çıkan fiili memur teorisi, Kamu malının devredilemezliği, zamanaşımıyla kazanılamaması ve haczedilemezliği ilkesi bu ilkenin sonucudur. Değişkenlik – Uyarılma İlkesi: Kamu hizmetleri değişen koşullara ayak uydurmak zorundadır. İdarenin takdir yetkisi, imtiyaz sözleşmelerinde tek yanlı değişiklik yapma yetkisi, Faith Du prince ilkesi bu ilkenin sonucudur. Nesnellik- Tarafsızlık İlkesi: Kamu hizmeti toplumun ortak ihtiyaçlarını giderme amacı taşıdığı için hizmeti sunan idare taraf tutmamalıdır. Kimseye cins, ırk, siyasi düşüncesi nedeniyle farklı davranmamalıdır. Herkese eşit davranma esastır. Meccanilik (Bedelsizlik): Kamu hizmetleri bedelsizdir. Ancak her hizmet bedelsiz değildir. İktisadi nitelik taşıyan kamu hizmetlerinde bedel olarak katılma payı alınır. Anayasa’da ilköğretimin ücretsiz olduğu düzenlenmiştir.	→ İdari Kamu Hizmeti → Sosyal Kamu Hizmeti → İktisadi Kamu Hizmeti → Bilimsel Kültürel Kamu Hizmeti

3. İDARENİN MALLARI

Kamu Malı: Devletin mülkiyetinde bulunan veya doğrudan kamu hizmetine sunulmuş olan mallardır.

- ✓ Kamu malları özel mülkiyete konu olamaz. Kamunun kullanımına ayrılmış olmaları nedeniyle yapılarını korudukları sürece alınıp satılamaz, kazandırıcı zaman aşımı ile elde edilemez.
- ✓ Kamu malları trampa edilemez, bağışlanamaz, haczedilemez, ipotek ve işgal yoluyla iktisap edilemez.
- ✓ Kamu malları devredilemez.
- ✓ Kamu malları kamulaştırılamaz. Kamulaştırılabilmesi için özel mülkiyete ait olması gerekir.
- ✓ Kamu mallarından olan sahipsiz mallardan herkes serbestçe yararlanabilir.
- ✓ Kamu malları üzerinde sınırlı aynı hak tesis edilemez.

Sahipsiz Mallar: Dağ, deniz, orman, nehir, göl, tepe, kaya, yer altı ve üstü kaynaklar

Orta Malı: Mera, yayla, harmanyeri, yol meydan, köprü, kışlak

Hizmet Malı: Okul, hastane, karakol, pazaryeri, mezarlık, çeşme, park ve bahçeler, cami, karakol

Özel Mallar:

- ✓ Özel hukuk hükümlerine tabidir, Uyuşmazlıkları adli yargıda çözülür
- ✓ Gelir getirme amacı taşır, Devlet özel mallarını dilediği gibi satamaz ve kiraya veremez
- ✓ Devlet tüzel kişiliğine ait özel mallar haczedilemez. Diğer kamu tüzel kişilerine ait özel mallar haczedilebilir. Kamu hizmetine tahsis edilebilir Devlet kamu hukuku işlemleri ile özel mal edinebilir.

V. BÖLÜM

1. KAMU GÖREVLİLERİ

TÜRLER	İLKELER	KOŞULLAR
✓ Memur ✓ Sözleşmeli Personel ✓ İşçi	✓ Kariyer ✓ Liyakat Sınıflandırma: Genel İdari Hizmetler Sınıfı, Teknik Hizmetler Sınıfı, Sağlık Hizmetleri Sınıfı, Eğitim Ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı, Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, Emniyet Hizmetleri Sınıfı, Yardımcı Hizmetler Sınıfı, Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı, Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfı, Jandarma Hizmetleri Sınıfı, (2016) Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfı (2016)	✓ Türk vatandaşı olmak ✓ 18 yaşını doldurmuş olmak ✓ En az orta okul mezunu olmak ✓ Askerlikle ilişkisi bulunmamak ✓ Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak ✓ Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına almamak ✓ Sınav

A. Aday Memurluk

- ✓ Adaylık süresi en az bir yıl en çok 2 yıldır.
- ✓ Bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.
- ✓ Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.
- ✓ Adaylık süresi içinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanların disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.
- ✓ Adaylık döneminde sağlık nedenleri hariç ilişkisi kesilenler 3 yıl boyunca memur olunamaz.

B. İstisnai Memurluk

İstisnai memuriyet, haklarında DMK'nin atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi, ve derece yükselmesi hükümleri uygulanmayan devlet memuriyetidir. Rektör ve Kaymakam istisnai memur değildir.

C. Memurların Yasakları

- ✓ Grev Yasağı
- ✓ Gizli Bilgileri Açıklama Yasağı
- ✓ Denetimindeki Teşebbüsten Menfaat Sağlama Yasağı
- ✓ Hediye Alma ve Menfaat Sağlama Yasağı
- ✓ Toplu Hareket ve Eylem Yasağı
- ✓ Ticaret Yasağı

TİCARET YASAĞININ İSTİSNALARI

- ✓ Komandit şirketlerde komanditer olabilirler.
- ✓ Limited ve Anonim şirket ortağı olabilirler.
- ✓ Memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmuş yardım sandıklarının yönetim, denetim ve disiplin kurullarında yer alabilirler.

AFFA UĞRASA BİLE DEVLET MEMURLUĞUNA ENGEL SUÇLAR

- ✓ Devletin güvenliğine karşı suçlar
- ✓ Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar
- ✓ Zimmet
- ✓ İrtikâp
- ✓ Rüşvet
- ✓ Hırsızlık
- ✓ Dolandırıcılık
- ✓ Sahtecilik
- ✓ Güveni kötüye kullanma
- ✓ Hileli iflas
- ✓ İhaleye fesat karıştırma
- ✓ Edimin ifasına fesat karıştırma
- ✓ Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama
- ✓ Kaçakçılık

D. Disiplin Cezaları

DISİPLİN CEZASI TÜRÜ	CEZAYI VERME YETKİSİ	KARAR VERME SÜRELERİ	ZAMANAŞIMI	CEZAYA İTİRAZ SÜRESİ	İTİRAZIN SONUÇLANDIRILMA SÜRESİ	DAVA AÇMA SÜRESİ
UYARMA	Disiplin Amiri	15 GÜN	1 AY	7 gün –Disiplin Kuruluna	30 Gün	60 Gün
KINAMA	Disiplin Amiri	15 GÜN	1 AY	7 gün - Disiplin Kuruluna	30 Gün	60 Gün
AYLIKTAN KESME	Disiplin Amiri	15 GÜN	1 AY	7 gün - Disiplin Kuruluna	30 Gün	60 Gün
KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI	Disiplin kurulu kararı üzerine atamaya yetkili amir	30 GÜN	1 AY	7 gün - Yüksek Disiplin Kuruluna	30 Gün	60 Gün
MESLEKTEN ÇIKARMA	Yüksek Disiplin Kurulu	6 AY	6 AY	İtiraz edilemez.		60 Gün

Dikkat: Aylıktan kesme cezası alanlar 5 yıl, Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar 10 yıl boyunca daire başkanı kadrolarına, daire başkanı kadrosunun dengi ve daha üstü kadrolara, bölge ve il teşkilatlarının en üst yönetici kadrolarına, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlık ve üyeliklerine, vali ve büyükelçi kadrolarına atanamazlar. Uyarma ve kınama disiplin cezası alanlar 5 yıl, diğer cezalarda 10 yıl sonra özlük dosyasından bu cezaların silinmesi istenebilir.

- ✓ Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların özlük dosyasından silinmesine ilişkin süre içinde tekrerründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.
- ✓ Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.
- ✓ Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kadroların son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının ¼'ü – ½'si kesilir ve tekrerründe görevlerine son verilir.
- ✓ Yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

E. Görevden Uzaklaştırma

Yetki: Valiler, Kaymakamlar, atmaya yetkili amirler, Bakanlık ve Genel Müdürlük müfettişleri

Süre: Görevden uzaklaştırma; bir **disiplin kovuşturması** icabından olduğu takdirde **en çok 3 ay** devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır. Bir **ceza kovuşturması** icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her **iki ayda bir** inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

Tedbirin Kaldırılması: Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler; Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler; Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar; Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler; Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

Haklar: Görevden uzaklaştırılan memurun özlük hakları devam eder. Maaşının üçte ikisini almaya devam eder.

Memurluğun Sona Ermesi: Çekilme, Çekilmiş sayılma, memurluktan çıkarılma, koşullarda eksiklik, memuriyetle bağdaşmazlık, emeklilik, ölüm

Çekilen memurlardan;

- ✓ Kurallara uygun şekilde çekilenler, 6 ay geçmeden
- ✓ Yerine atanan kimsenin gelmesini beklemeden çekilenler, 1 yıl geçmeden
- ✓ Devir ve teslim yükümü olan memurlardan, bu kurala uymadan çekilenler, 3 yıl geçmeden
- ✓ Olağanüstü hal, seferberlik, savaş hallerinde yerine gelen memurun gelip başlamasını beklemeden çekilenler hiç bir surette memurluğa alınmazlar.

Çekilmiş sayılanlar çekilmiş sayılma tarihinden itibaren 1 yıl geçmeden devlet memuru olamaz.

F. İzinler

Yıllık izin	✓ 10 yıla kadar 20 gün ✓ 10 yıldan fazla olanlar 30 gün
Doğum izni	✓ Doğumdan önce 8 , doğumdan sonra 8 hafta olmak üzere toplam 16 hafta (Çoğul doğumlarında doğumdan önceki süreye 2 hafta eklenir) ✓ Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanırken annenin ölümü halinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir. ✓ 3 yaşını doldurmamış bir çocuğu evlat edinen memura çocuğun telsi edildiği tarihten itibaren 8 hafta izin verilir. ✓ Süt izni verilmeksizin doğum izni bittikten itibaren kadın memura birinci doğumda 2 ay, ikinci doğumda 4 ay, sonraki doğumlarda 6 ay süreyle günlük çalışma süresinin yarısına kadar çalışabilir.
Babalık izni	10 gün
Süt izni	İlk 6 ay 3 saat, ikinc altı ayda 1,5 saat süt izni verilir.
Evlilik veya ölüm izni	7 gün
Hastalık izni	✓ Kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli tedavi gerektiren hastalıklarda 36 aya kadar (18+18) ✓ Diğer hallerde 24 aya kadar (12+12)
Refakat izni	6 aya kadar (3+3)
Aylıksız izin	✓ Refakat izni verilen memura, bu iznin bitiminden itibaren istek üzerine 18 aya kadar ✓ Doğum yapan memura analık izni bittikten itibaren 24 aya kadar ✓ 5 hizmet yılını tamamlamış olması halinde en fazla 2 defada kullanılmak üzere toplam 1 yıla kadar ✓ Yabancı memleketlerin resmî kurumlarında görev alanlara verilen aylıksız izin 10 yıla kadar ✓ Uluslararası kuruluşlarda görev alanlara verilen aylıksız izin 21 yıla kadar ✓ Yurtdışına Yetiştirilmek Üzere Gönderilen Kamu Çalışanının İzin Hakkı, 4 yıla kadar (2+2)

2. CUMHURBAŞKANI TARAFINDAN ATANAN ÜST KADEME YÖNETİCİLER VE KAMU GÖREVLİLERİ

A. CUMHURBAŞKANI KARARIYLA ATANMA ŞARTLARI

- ✓ DMK'nin 48 inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak.
- ✓ En az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak.
- ✓ Kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak en az beş yıl çalışmış olmak.
- ✓ Görev süresi, atandıkları tarihte görevde bulunan Cumhurbaşkanının görev süresini geçemez. Cumhurbaşkanının görevi sona erdiğinde, bunların görevi de sona erer. Ancak bunlar, yerlerine atama yapılıncaya kadar görevlerine devam eder. Görev süreleri sona erenler, yeniden atanabilir. Bunlar, görev süreleri sona ermeden de Cumhurbaşkanınca görevden alınabilir.

B. CUMHURBAŞKANI ONAYIYLA ATANMA ŞARTLARI

- ✓ DMK'nin 48 inci maddesinde sayılan genel şartları taşımak.
- ✓ En az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak.
- ✓ Kamuda en az 5 yıllık hizmeti bulunmak.
- ✓ İl ve bölge müdürü kadro, pozisyon ve görevlerine atanacaklar için kamuda ve/veya sosyal güvenlik kurumlarına tabi olmak kaydıyla uluslararası kuruluşlar ile özel sektörde veya serbest olarak, alanında en az beş yıl çalışmış ve temayüz etmiş olmak.
- ✓ Yurt dışı daimî görevlere atanabilmek için yukarıda sayılan şartlara ek olarak, yeterli dil bilgisine sahip olunduğunu belgelendirmek.
- ✓ Rektörler, profesörlük yapanlar arasından atanır.
- ✓ Mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen kadro, pozisyon ve görevlerde "kamuda en az 5 yıllık hizmeti bulunmak" şartı aranmaz.
- ✓ TÜBİTAK Yönetim Kurulu üyelikleri ile Türkiye Uzay Ajansı Başkan Yardımcılıkları ve Yönetim Kurulu üyeliklerine yapılacak atamalarda "kamuda en az 5 yıllık hizmeti bulunmak" şartı aranmaz.

3. BAŞARI, ÜSTÜN BAŞARI DEĞERLENDİRMESİ VE ÖDÜL

BAŞARI BELGESİ		ÖDÜL	
KİMLERE VERİLİR	Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; ✓ kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, ✓ kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, ✓ kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında , ✓ sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara verilir. Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir.	KİMLERE VERİLİR	Üstün başarı belgesi verilenlere en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200'üne kadar
KİM VERİR	✓ Merkezde bağlı veya ilgili bakan, ✓ İllerde valiler ✓ İlçelerde kaymakamlar	KİM VERİR	✓ Merkezde bağlı veya ilgili bakan ✓ İllerde valiler
Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları için Millî Savunma Bakanı bu yetkisini devredebilir.		KONTENJAN	Bir mali yıl içinde ödüllendirileceklerin sayısı, ✓ kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde onundan, ✓ Gümrük Müsteşarlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı kadroları için binde yirmisinden fazla olamaz.

4. MEMURLARIN YARGILANMASI

A. Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler

SORUŞTURMA İZNİ VERİLECEK KAMU GÖREVLİSİ	İZİN VERME YETKİSİ
İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri İlçelerdeki köy ve mahalle muhtarları	KAYMAKAM
İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri Merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri Merkez ilçelerdeki köy ve mahalle muhtarları	VALİ
Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri	O KURULUŞUN EN ÜST İDARİ AMİRİ
TBMM’de görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri	TBMM GENEL SEKRETERİ
TBMM Genel Sekreteri ve yardımcıları	TBMM BAŞKANI
Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri	İÇİŞLERİ BAKANI
Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri	CUMHURBAŞKANI VEYA İLGİLİ BAKAN
Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri	CUMHURBAŞKANLIĞI İDARİ İŞLER BAŞKANI
Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı	CUMHURBAŞKANI

B. HAZIRLIK SORUŞTURMASINI YAPACAK MERCİLER	
GENEL HÜKÜM	Yetkili ve Görevli Cumhuriyet Başsavcısı
→ Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, → Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, → Bakan Yardımcıları → Valiler	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı vekili
Kaymakamlar	İl Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı vekili

C. HAZIRLIK SORUŞTURMASI SIRASINDA HAKİM KARARI GEREKİRSE	
GENEL HÜKÜM	Yetkili ve Görevli Sulh Ceza Hakimi
→ Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, → Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, → Bakan Yardımcıları → Valiler	Yargıtay’ın İlgili Ceza Dairesi
Kaymakamlar	İl Asliye Ceza Mahkemesi

D. DAVAYA BAKMAYA YETKİLİ ve GÖREVLİ MAHKEME	
GENEL HÜKÜM	Genel Hükümlere göre Yetkili ve Görevli Mahkeme
→ Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, → Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, → Bakan Yardımcıları → Valiler	Yargıtay'ın İlgili Ceza Dairesi
Kaymakamlar	İl Ağır Ceza Mahkemesi

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı Yetkili merci soruşturma izni konusundaki kararını en geç 30 gün içerisinde verir. Soruşturma izni verilirse memur verilmezse Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçi itiraz yoluna gidebilir. Vali veya Kaymakam tarafından verilen kararlara karşı 10 gün içinde Bölge İdare Mahkemesine, diğerlerinde Danıştay'a itiraz edilir.

E. Soruşturma İzni Gerekmeyen Suçlar

- ✓ İrtikâp
- ✓ Rüşvet
- ✓ Basit ve Nitelikli Zimmet
- ✓ Görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık
- ✓ Resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma
- ✓ Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçları veya bu suçlara iştirak etmek

Valiler ve Kaymakamlarla ilgili yukarıda sayılı suçlar söz konusu olduğunda 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre **soruşturma izni alınır**.

VI. BÖLÜM - İDARENİN MALİ SORUMLULUĞU

KUSURLU SORUMLULUK	KUSURSUZ SORUMLULUK	SORUMLULUĞU KALDIRAN VEYA AZALTAN NEDENLER
✓ Hizmet kusuru	✓ Risk ilkesi → Meslek Riski → Sosyal Risk → Tehlikeli Faaliyetler ✓ Kamu Külfetleri Karşısında Eşitlik İlkesi	✓ Mücbir Sebep ✓ Beklenmeyen Hal ✓ Üçüncü Kişilerin Kusuru ✓ Zarar Görenin Kusuru

VII. BÖLÜM - İDARİ BAŞVURU YOLLARI

	KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	TÜRKİYE İNSAN HAKLARI ve EŞİTLİK KURUMU	BİLGİ EDİNME ve DEĞERLENDİRME KURULU
YAPI	✓ TBMM Başkanlığına bağlıdır. ✓ Kamu Baş denetçisi TBMM tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir. ✓ İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır; dördüncü oylamada en fazla oy alan aday seçilmiş olur.	✓ İdari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz, Adalet Bakanlığıyla ilişkili kuruluştur. Kurul ve Başkanlıktan oluşur. ✓ Kurul; biri Başkan, biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan on bir üyeden oluşur. Üyelerin görev süresi 4 yıldır. Arka arkaya iki dönem görev yapan üyeler bir dönem geçmeden tekrar seçilemez.	✓ Kurul Cumhurbaşkanı tarafından seçilen 9 üyeden oluşur. ✓ Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir. ✓ Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır. ✓ Görev süresi sona erenler yeniden seçilebilirler. ✓ Kurulun sekreteryaya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir.
DENETİM ALANI - İSTİSNALAR	✓ İdarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. GÖREV ALANININ DIŞINDA KALAN KONULAR: ✓ Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ✓ Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar ✓ Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askeri nitelikteki faaliyetleri	✓ Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, ✓ Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ve ✓ Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.	✓ Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır. ✓ Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, Sivil ve askeri istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, kapsam dışındadır. ✓ Özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, ✓ Haberleşmenin gizliliği esasını ihlâl edecek bilgi veya belgeler bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır. ✓ Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile, kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticarî ve mali bilgiler, kapsam dışındadır.
BAŞVURU - İNCELEME	✓ Başvuruyu gerçek veya tüzel kişiler yapabilir. ✓ Kuruma başvuru yapılabilmesi için idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekir. ✓ Kuruma, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da başvurulabilir. ✓ Kuruma, idare tarafından verilecek cevabın tebliği tarihinden, idare başvuruya altmış gün içinde cevap vermediği takdirde bu sürenin bitmesinden itibaren 6 ay içinde başvurulabilir. ✓ Kurum, inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde sonuçlandırır. ✓ İlgili merci, Kurumun önerileri doğrultusunda tesis ettiği işlemi veya Kurumun önerdiği çözümü uygulanabilir nitelikte görmediği takdirde bunun gerekçesini 30 gün içinde Kuruma bildirir. ✓ Kuruma başvuru dava açma süresini durdurur. Başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar. ✓ Kurumun, inceleme ve araştırmasını, başvuru tarihinden itibaren 6 ay içinde sonuçlandıramaması hâlinde de durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlar.	✓ Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ✓ Kuruma başvuru, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da yapılabilir. Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz. ✓ İlgililer, Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, tafelsi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir. ✓ Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir. ✓ Kuruma başvuru dava açma süresini durdurur.	✓ Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi 15 iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumunda bilgi veya belgeye erişim 30 iş günü içinde sağlanır. ✓ Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kuruluna itiraz edebilir. ✓ Kurul, bu konudaki kararını 30 iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi 15 iş günü içinde vermekle yükümlüdürler. ✓ Kuruma başvuru dava açma süresini durdurur.

VIII. BÖLÜM - DANIŞTAY

1. ÜYELER

Danıştay üyelerinin dörtte biri Cumhurbaşkanı tarafından, dörtte üçü Hâkimler ve Savcılar kurulu tarafından seçilir. Üyelerin görev süresi 12 yıldır. Görev süresi dolan tekrar seçilemez. Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyeler tüm dairelerde görev alabilir. Üyelerin görevleri 6 ay veya daha üstü kasıtlı suçlardan mahkumiyet halinde kendiliğinden, sağlık sebebiyle görevini yerine getiremeyeceği sağlık raporuyla kesinleşirse Danıştay Başkanlar Kurulu kararıyla sona erer.

2. DANIŞTAY MESLEK MENSUPLARI

Danıştay başkanı, başsavcısı, başkanvekilleri ve daire başkanları ve üyeleri meslek mensubudur. Başkan ve başsavcı, daire başkanı ve başkanvekilleri Danıştay Genel Kurulu tarafından seçilir. Başkanın görev süresi 4 yıldır, tekrar seçilebilir. Danıştay Başsavcısı kanun yararına temyiz ile olumlu görev uyumsuzluğu çıkartma yetkisine sahiptir. Danıştay savcılarını kendilerine gönderilen dosyalarla ilgili 1 ay içinde mütalaalarını sunarlar. Savcılarının mütalaalar hakkında taraflar 10 gün içinde görüş bildirir.

3. DAİRELER

Dokuzu dava biri idari olmak üzere Danıştay'da 10 daire bulunur. Daireler arasındaki işbölümü ile üyelerin çalışacağı daireleri belirleme yetkisi Danıştay Başkanlık Kuruluna aittir. Her dairede bir başkan ve yeteri kadar üye bulunur. Heyetler bir başkan dört üye ile toplanır.

4. DANIŞTAY'IN YARGISAL ORGANLARI

Dava daireleri, İçtihadı Birleştirme Kurulu, İdari Dava Dairleri ve Vergi Dava Daireleri Kuruludur.

5. DANIŞTAY'IN GÖREVLERİ

İdari Görevleri	İlk Derece Görevleri
✓ Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirir. ✓ Kamu mallarının devri konusunda ortaya çıkan uyumsuzlukları çözmek. (Kamulaştırma Kanunu 30.madde) ✓ Belediye Kanunu ile Danıştay'a verilir idari davaya konu olmayan işleri karara bağlamak ✓ Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmalarına ilişkin mevzuat uyarınca görülecek işleri incelemek ve karara bağlamak	✓ Cumhurbaşkanı kararları ✓ Cumhurbaşkanınca çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri dışındaki düzenleyici işlemlere, ✓ Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere, ✓ Danıştay İdari Dairesince veya İdari İşler Kurulunca verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemlere, ✓ Birden çok idare veya vergi mahkemesinin yetki alanına giren işlere, ✓ Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları ile bu Kurulun görev alanı ile ilgili Danıştay Başkanlığı işlemlerine karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları ✓ Hakimler ve Savcılar Kurulunun meslekten çıkarmaya ilişkin kararları ✓ Özelleştirme uygulamalarına ilişkin davalar ✓ Türk Petrol Kanunu uyarınca Bakanlık tarafından alınan başvuru, araştırma izni, arama ruhsatı ve işletme ruhsatından doğan haklara tesir eden kararlara karşı açılacak davalar, ✓ Tahkim yolu öngörülmeven kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlar. ✓ Danıştay, belediyeler ile il özel idarelerinin seçimle gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar.

Dikkat: Danıştay'ın temyiz mercii olarak görevi, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır.

	YAPI	GÖREVLERİ	ÇALIŞMA USULÜ
GENEL KURUL	✓ Danıştay başkanı, ✓ Danıştay Başsavcısı, ✓ Başkan vekilleri, ✓ Daire başkanları, üyeler ✓ Genel sekreter	✓ Başkanlık Kuruluna üye seçmek ✓ Yüksek Disiplin kuruluna üye seçmek ✓ İç tüzük ve yönetmelikleri kabul etmek ✓ Uyuşmazlık mahkemesi, YSK, Anayasa Mahkemesi ve HSK'ye seçilecek üyeleri belirlemek	✓ Genel Kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı Başkan ve üyeler tam sayısının yarısından fazlasıdır. ✓ Kararlar çoğunlukla verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.
İDARİ İŞLER KURULU	İdari daire başkanı ✓ Her takvim yılı başında Başkanlık Kurulunca idari daireden seçilecek 2 üye ✓ Her dava dairesi başkan veya üyeleri arasından seçilecek 1 üye ✓ Kurulun seçimiyle belirlenen üyeliklerinde boşalma olması hâlinde Başkanlık Kurulunca 30 gün içinde seçim yapılır.	✓ İmtiyaz verilmesine ilişkin sözleşme ve şartlaşmaları, ✓ Danıştay idari daire ve kurulları arasında çıkacak görev uyuşmazlıklarını, ✓ Yukarıda yazılı olanlardan başka idari dairelerden çıkan işlerden Danıştay Başkanın havale edeceği işleri, ✓ Memur yargılamasıyla ilgili dairece birinci derecede verilen soruşturma izni verilmemesi (men'i muhakeme) kararlarını kendiliğinden, lüzumu muhakeme kararlarını (soruşturma izni verilmesi ise itiraz üzerine, inceler ve gereğine göre karar bağlar veya düşüncesini bildirir. İlgili daire kurulun bozma kararına uymak zorundadır.	✓ Bu Kurula Danıştay Başkanı veya başkanvekillerinden biri başkanlık eder. ✓ Toplanma ve görüşme yeter sayısı 9 dur. ✓ Memurların yargılanması ile ilgili işlerin görüşülmesinde, incelenmekte olan kararı veren daire başkan ve üyeleri toplantıya katılamazlar. Bu toplantılarda toplanma ve görüşme yeter sayısı 7' dir. ✓ Kararlar oyçokluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.
İDARİ VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU	İdari dava dairelerinin başkanları ✓ Her idari dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen 2 asıl ve iki yedek üyeden oluşur. Vergi dava dairelerinin başkanları ✓ Her vergi dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur.	✓ İdare mahkemelerinden verilen ısrar kararlarını, ✓ İdari dava ve vergi dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları, temyizen inceler. ✓ Danıştay dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak aldığı yürütmeyi durdurma kararlarına karşı 7 gün içinde yapılan itirazları kesin olarak karara bağlar. ✓ Dava dairelerinde ikiden fazla üye reddedildiğinde red sebeplerini inceler. ✓ 8. dairenin yerel yönetim organlarının organlık sıfatını kaybetmelerine ilişkin kararlarına karşı itirazları	✓ Dava daireleri kurullarına Danıştay Başkanı veya vekillerinden biri; bunların yokluğunda daire başkanlarından en kıdemlisi başkanlık eder. ✓ Toplantı ve görüşme yeter sayısı İdari Dava Daireleri Kurulu için on beş, Vergi Dava Daireleri Kurulu için ise on birdir. ✓ İdari dava daireleri ile vergi dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak verdikleri kararların temyiz veya itiraz yoluyla incelenmesinde ve iki dava dairesinin birlikte yapacağı toplantıda verilen kararların incelenmesinde, bu dairelerde karara katılmış olanlar idari ve vergi dava daireleri kurullarında bulunamazlar. ✓ Bu toplantılarda hazır bulunanlar çift sayıda olursa en kıdemsiz üye kurula katılamaz. ✓ Bu kurullarda kararlar oyçokluğu ile verilir.
İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME KURULU	✓ Danıştay Başkanı, ✓ Başsavcı, ✓ Başkanvekilleri, ✓ Dava daireleri başkanları ve üyeleri	Dava dairelerinin veya idari ve vergi dava daireleri kurullarının kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık görüldüğü veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli görüldüğü takdirde, Danıştay Başkanının havalesi üzerine, Başsavcının düşüncesi alındıktan sonra işi inceler ve lüzumlu görürse, içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkında karar verir.	✓ Toplanma ve görüşme yeter sayısı en az 31'dir. ✓ Esas hakkındaki kararlar birinci toplantıda kurul üye sayısının salt çoğunluğuyla bu toplantıda karar yeter sayısı oluşmaz ise ikinci toplantıda katılanların salt çoğunluğuyla alınır. ✓ Danıştay başkanı, başsavcı, daireler ile DDK birleştirme isteyebilir. ✓ Kurulun, içtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkındaki kararları, gönderildikleri tarihten itibaren bir ay içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanır.

	YAPI	GÖREVLERİ	ÇALIŞMA USULÜ
BAŞKANLAR KURULU	<i>Danıştay Başkanının başkanlığında;</i> ✓ Başsavcı, ✓ Başkan vekilleri ✓ Daire başkanlarından oluşur.	✓ Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyumsuzluklarını ✓ Aynı yargı çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyumsuzluklarda ve bağlantılı davalarda mercii tayinini, inceler ve gereğine göre karar verir düşüncesini bildirir ✓ Görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği tam teşekküllü resmî sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılan Danıştay meslek mensuplarının görevine son verilmesine Başkanlar Kurulunca karar verilir. ✓ Başkanlar Kurulunca verilen kararlar kesindir. ✓ Başkanlık Kurulu kararlarına karşı 7 gün içinde Başkanlar Kuruluna itiraz edilebilir. Başkanlar Kurulu kararları aynen onaylayabileceği gibi değiştirerek de onaylayabilir. ✓ Başkanlar kurulunun itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir. (2016 değişikliği)	✓ Daire başkanının mazereti halinde, Kurula, dairenin en kıdemli üyesi katılır. ✓ Kararlar oy çokluğu ile verilir. ✓ Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır ✓ Başkanlar Kurulu, Danıştay Başkanının davetiyle toplanır. ✓ Başkanlar Kurulunun kararları kesin olup bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciiine başvurulamaz.
BAŞKANLIK KURULU	<i>Danıştay başkanı başkanlığında;</i> ✓ 3 daire başkanı 3 daire üyesi olmak üzere 6 asıl ve 2 daire başkanı 2 daire üyesi olmak üzere 4 yedek üyeden oluşur. ✓ Görev süreleri 2 yıldır.	✓ Üyelerin görev yerlerini dairelerin iş durumu ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak değiştirmek ✓ Zorunlu hallerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini belirlemek ✓ Danıştay tetkik hakimlerinin çalışacakları daireleri, kurulları ve görececekleri işleri belirlemek ve gerektiğinde yerlerini değiştirmek ✓ Daireler arasında işbölümünü belirlemek. ✓ Yetkili mercinin neresi olduğu belirtilmemiş olan yönetim işlerini belirleme ✓ Danıştay meslek mensuplarının yurt dışına gönderilmesine izin verme, ders ve konferans vermesine izin verme	✓ Başkanlık Kuruluna seçilecek asıl ve yedek üyeler Danıştay Genel Kurulunca seçilir. ✓ Başkanlık Kurulu üyeliğine aynı daireden birden fazla kimse seçilemez. ✓ Başkanlık Kurulu, üye tamsayısı ile toplanır. Asıl üyelere birinin Kurula katılamaması hâlinde, noksanlık yedeği ile tamamlanır. ✓ Başkanlık Kurulu üyeleri kendileri ile ilgili konularda Kurul toplantılarına katılamazlar. Başkanlık Kuruluna seçilecek olanların tamamının bir oy pusulasında gösterilmesi suretiyle oy kullanılması da mümkündür. Aday çıkmadığı veya yeter sayıda başvuru olmadığı takdirde Başkanlar Kurulu tarafından gizli oyla ve oy çokluğu ile adaylar dışından seçilebileceklerin üç katı aday gösterilir. ✓ Başkanlık Kuruluna seçilenlerin görev süresi iki yıl olup bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilemezler. ✓ Başkanlık Kurulu üyeliğine seçilen daire başkan ve üyelerinin seçim süresi dolmadan bu sıfatları değiştiğinde Kurul üyeliğinden ayrılmış sayılırlar. ✓ Başkanlık Kurulu üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması hâlinde on beş gün içinde boşalan üyelik için seçim yapılır ve seçilen üye, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

IX. BÖLÜM - SAYIŞTAY

1. SAYIŞTAY BAŞKAN VE ÜYE SEÇİMİ

Sayıştay Başkan ve üyeleri TBMM tarafından gizli oyla seçilir. Başkanın görev süresi 5 yıldır. En fazla iki kez seçilebilir.

2. SAYIŞTAY BAŞSAVCISI

Sayıştay başsavcısı Cumhurbaşkanı kararıyla, Sayıştay savcıları Cumhurbaşkanı onayıyla atanır.

3. SAYIŞTAY DAİRELER

8 daire bulunur. Daireler bir başkan altı üyeden oluşur.

4. SAYIŞTAY'DA BAŞVURULABİLECEK KANUN YOLLARI

- **Temyiz:** Daire kararlarına karşı 60 gün içerisinde Temyiz Kuruluna başvurulabilir.
- **Karar Düzeltme:** Temyiz Kurulu kararlarına karşı 15 gün içerisinde başvurulabilir.
- **Yargılamanın Yenilenmesi:** 5 yıl içerisinde başvurulabilir.

5. SAYIŞTAY İLAMLARININ İNFAZI

Sayıştay ilamları 90 gün içerisinde infaz olunur.

6. SAYIŞTAY DENETİMİNE TABİ OLMAYAN KURULUŞLAR

- Köyler,
- Meslek Kuruluşları,
- TBMM,
- Vakıf Üniversiteleri,
- Kendisi,
- Mahalli İdare Birlikleri,
- Türkiye Futbol Federasyonu,
- Varlık Fonu,
- Siyasi Partiler

Sayıştay, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak en geç 75 gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

	BAĞLI KURULUŞ	İLGİLİ KURULUŞ	İLİŞKİLİ KURULUŞ
CUMHURBAŞKANLIĞI	✓ Devlet Arşivleri Başkanlığı ✓ Devlet Denetleme Kurulu ✓ Diyanet İşleri Başkanlığı ✓ İletişim Başkanlığı ✓ Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ✓ Milli İstihbarat Teşkilâtı Başkanlığı ✓ Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı ✓ Savunma Sanayi Başkanlığı (KTK var) (Özel Bütçe) ✓ Strateji ve Bütçe Başkanlığı ✓ Türkiye Varlık Fonu	-----	✓ Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonu ✓ Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (İletişim Başkanlığı)
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	✓ Emniyet Genel Müdürlüğü ✓ Jandarma Genel Komutanlığı ✓ Sahil Güvenlik Komutanlığı ✓ Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ✓ Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	-----	-----
ULAŞTIRMA ve ALTYAPI BAKANLIĞI	✓ Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (KTK var) (Özel Bütçe) ✓ Karayolları Genel Müdürlüğü (KTK var) (Özel Bütçe)	✓ Devlet Demiryolları (KTK var) ✓ Devlet Hava Meydanları İşletmesi (KTK var) ✓ PTT Genel Müdürlüğü (KTK var)	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
HAZİNE ve MALİYE BAKANLIĞI	✓ Gelir İdaresi Başkanlığı (KTK yok) ✓ Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (KTK var) (Özel Bütçe) ✓ Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü (KTK var) ✓ Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ✓ Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü ✓ Kefalet sandığı	✓ Devlet Malzeme Ofisi (KTK var) ✓ Vakıfbank ✓ Halkbank ✓ Ziraat Bankası ✓ Türkiye Kalkınma Bankası ✓ Merkezi Finans ve İhale Birimi	✓ Kamu İhale Kurumu ✓ Kamu Gözetim Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ✓ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ✓ Sermaye Piyasası Başkanlığı
AİLE ÇALIŞMA ve SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi	✓ Türkiye İş Kurumu (KTK) ✓ Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı(KTK) ✓ Merkezi Yeterlilik Kurulu(KTK) (Özel Bütçe)	-----
SAĞLIK BAKANLIĞI	✓ Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanlığı (KTK) (Özel Bütçe)	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (KTK var) (Özel Bütçe)	-----
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	✓ Harita Genel Komutanlığı (KTK) ✓ Genel Kurmay Başkanlığı ✓ Kara, Deniz Hava Kuvvetleri Komutanlığı ✓ Akaryakıt İkmal Nato Pol Tesisleri İşletmesi (KTK)	Makine Kimya Enstitüsü	-----
TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI	✓ Atatürk Orman Çiftliği (KTK) ✓ Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Meteoroloji Genel Müdürlüğü ✓ Orman Genel Müdürlüğü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Türkiye Su Enstitüsü (KTK) (Özel Bütçe)	✓ Toprak Mahsulleri Ofisi (KTK) ✓ Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (KTK) ✓ Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (KTK) ✓ Tarımsal ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (KTK)	-----
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	✓ Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü	✓ İller Bankası (KTK) ✓ Türkiye Emlak Bankası AŞ	-----

	BAĞLI KURULUŞ	İLGİLİ KURULUŞ	İLİŞKİLİ KURULUŞ
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	Türkiye Patent ve Marka Kurumu (KTK var) (Özel Bütçe)	✓ Türkiye Bilimler Akademisi (KTK) (Özel Bütçe) ✓ TÜBİTAK (KTK) (Özel Bütçe) ✓ KOSGEB (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Türk Standartları Enstitüsü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Türkiye Uzay Ajansı (KTK) (Özel Bütçe)	-----
ADALET BAKANLIĞI	✓ Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutuklular İş Yurtları Kurumu (Özel Bütçe) ✓ Adli Tıp Kurumu	Adalet Akademisi (KTK) (Özel Bütçe)	✓ Kişisel Verileri Koruma Kurumu ✓ Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
DIŞ İŞLERİ BAKANLIĞI	✓ Avrupa Birliği Başkanlığı ✓ Avrupa Birliği Eğitim Gençlik Programları Merkezi (KTK) ✓ Türkiye Akreditasyon Kurumu (KTK) (Özel Bütçe)	-----	-----
ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	✓ Türkiye Atom Enerjisi Başkanlığı (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (KTK)	-----	✓ Ulusal Bor Araştırma Merkezi ✓ Nadir Toprak Elementleri Başkanlığı ✓ Nükleer Düzenleme Kurumu ✓ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	✓ Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Devlet Opera ve Bale Genel Müdürlüğü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Türkiye İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Vakıflar Genel Müdürlüğü (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (KTK) (Özel Bütçe) ✓ Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı (KTK) (Özel Bütçe)	Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı (KTK) Kapadokya Alan Başkanlığı (KTK) Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (KTK)	RTÜK
TİCARET BAKANLIĞI	-----	Helal Akreditasyon Kurumu (KTK)	Rekabet Kurumu
GENÇLİK ve SPOR BAKANLIĞI	Spor Toto Başkanlığı (KTK)	-----	-----

KAMU TÜZELKİŞİLİĞİNİ ANAYASADAN ALAN KURULUŞLAR	KAMU TÜZELKİŞİLİĞİ KANUNLA VERİLEN KURULUŞLAR	KAMU TÜZELKİŞİLİĞİ CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ İLE VERİLEN KURULUŞLAR
✓ İl Özel İdaresi ✓ Belediye ✓ Köy ✓ Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları ✓ Üniversiteler ✓ TRT ✓ Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu	✓ YÖK ✓ Radyo ve Televizyon Üst Kurumu ✓ Kamu İhale Kurumu ✓ Rekabet Kurumu ✓ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ✓ Nükleer Düzenleme Kurumu ✓ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ✓ Sermaye Piyasası Kurulu ✓ Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ✓ Kişisel Verileri Koruma Kurumu ✓ Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ✓ Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ✓ GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı ✓ Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi ✓ Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi ✓ Doğu Karadeniz Bölge Kalkınma İdaresi ✓ Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ✓ İller Bankası	✓ Cumhurbaşkanlığı Ofisleri ✓ Türkiye Adalet Akademisi ✓ Savunma ve Sanayi Başkanlığı ✓ Kapadokya Alan Başkanlığı ✓ Çanakkale Savaşları Gelibolu Alan Başkanlığı ✓ Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı ✓ Türkiye Uzay Ajansı, ✓ Türkiye İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı ✓ Vakıflar Genel Müdürlüğü, ✓ Türkiye Kalkınma Bankası ✓ Türkiye Bilimler Akademisi, ✓ Türk Patent Enstitüsü ✓ Türkiye Akreditasyon Kurumu ✓ Helal Akreditasyon Kurumu ✓ Mesleki Yeterlilik Kurumu ✓ Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ✓ Devlet Malzeme Ofisi ✓ Sivil Havacılık GM, ✓ Türk Standartları Enstitüsü ✓ Sosyal Güvenlik Kurumu, ✓ Türkiye İş Kurumu ✓ Karayolları GM, ✓ Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ✓ Kalkınma Ajansları, ✓ Hudut ve Sahiller Sağlık GM ✓ Devlet Su İşleri, ✓ Orman Genel Müdürlüğü ✓ Tarımsal ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ✓ Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, ✓ Devlet Tiyatroları ✓ ÖSYM, ✓ Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ✓ Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı ✓ Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, ✓ Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ✓ Avrupa Birliği Başkanlığı, ✓ TÜBİTAK, ✓ Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ✓ Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, ✓ Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü ✓ Tıbbi İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, ✓ Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı ✓ Türk Patent ve Marka Kurumu

5018-CETVELLER

I NO'lu CETVEL (Genel Bütçeli Kuruluşlar)

- Türkiye Büyük Millet Meclisi
- Cumhurbaşkanlığı
- Anayasa Mahkemesi
- Yargıtay
- Danıştay
- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- Sayıştay
- Adalet Bakanlığı
- Millî Savunma Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı
- Dışişleri Bakanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Millî Eğitim Bakanlığı
- Sağlık Bakanlığı
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- Gençlik ve Spor Bakanlığı
- Tarım ve Orman Bakanlığı
- Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Diyanet İşleri Başkanlığı
- Devlet Personel Başkanlığı
- Türkiye İstatistik Kurumu
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
- Gelir İdaresi Başkanlığı
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
- Avrupa Birliği Başkanlığı
- Devlet Arşivleri Başkanlığı
- İletişim Başkanlığı
- Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı

II. NO'lu CETVEL (Özel Bütçeli - Kamu Tüzel Kişiliğine Sahip Kuruluşlar)

- Yüksek Öğretim Kurumu
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
- Savunma Sanayi Başkanlığı
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- Atatürk Araştırma Merkezi
- Atatürk Kültür Merkezi
- Türk Dil Kurumu
- Türk Tarih Kurumu
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- Türkiye Bilimler Akademisi
- Türkiye Adalet Akademisi
- Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
- Karayolları Genel Müdürlüğü
- Spor Genel Müdürlüğü
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Orman Genel Müdürlüğü
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
- Türk Akreditasyon Kurumu
- Türk Standartları Enstitüsü
- Türk Patent ve Marka Kurumu
- Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı
- Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
- Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- GAP Bölge Kalkınma İdaresi
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- Kamu Denetçiliği Kurumu
- Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu
- Meslekî Yeterlilik Kurumu
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
- Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
- Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- Türkiye Su Enstitüsü
- Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı
- Helal Akreditasyon Kurumu
- Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü
- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü
- Türkiye Uzay Ajansı
- Türkiye Aadalet Akademisi
- Kapadokya Alan Başkanlığı

III NO'lu CETVEL (Düzenleyici - Denetleyici Kuruluşlar)

- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
- Sermaye Piyasası Kurulu
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- Kamu İhale Kurumu
- Rekabet Kurumu
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu
- Nükleer Düzenleme Kurumu

IV. NO'lu CETVEL (Sosyal Güvenlik Kurumları)

- Sosyal Güvenlik Kurumu
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü